

НАШЕ ЖИТТЯ OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

Ч. 3 БЕРЕЗЕНЬ 1980

MARCH 1980 No. 3

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

P. XXXVII Ч. 3 БЕРЕЗЕНЬ 1980 MARCH 1980 No. 3 Vol. XXXVII

С. Караванський. Хто це... Дружині. Парус білий	1
У.Л. Нагорода Нобля за любов	1
П. Костенко. Огортають землю	2
Є. Сверстюк. На дев'яте березня	3
Колись. Тепер	3
М. Богачевська. Історія і українські жінки	4
Лист з Білого дому	5
З нових видань. З. Лісовська. В. Вовк. Меандри (М. Тарнавська)	6
Наша обкладинка. (С. Геруляк)	6
Український Музей	8
Н. Канюга. Закривавлений кобзар	10
О-КА. Професія: 0	11
Дарунки для У.М.	11
Тільки між нами і телефоном. Л. Калинович	12
Калейдоскоп жіночого життя. С. Андрушків	13
Н. Дейчаківська. З нагоди мистецької виставки в Клівленді	14
М. Ганас. Гурток книголюбів, Гамільтон	15
А. Совачева. Кризь пориви життя	16
О. Климишин. Виставка молодечої творчості	17
Віписи з діяльності, 89-ий Відд. СУА	18
Вісті з Централі	19
СФУЖО	20
Our Life	22
Вишивка. М. Стахів. Вишиваймо для дітей	26
Наше харчування О.К. Ощаджуймо у варенні	27
Хроніка Округ. Округа Нью-Йорк	28
Посмертні згадки	33
Нашим малцям	34
Замість квітів	36

Головна Управа СУА і Адміністрація Нашого Життя

108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
тел. (212) 533-4646

Our Life Editor **Ulana Liubovych**
тел. (212) 674-5508

Український Музей

203 Second Ave., New York, N.Y. tel (212) 228-0110

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня.

Редактор — Уляна Любович

Редакційна колеґія: Світлана Андрушків, Марія Барагура, Лідія Бурачинська, Любов Волинець,

"Розвага — забава" ред. Віра Андрушків.

Мовна редакція — Наталя Лівницька-Холодна.

Наша обкладинка: Зоя Лісовська. Соняшники й маки, гваш, 1974

Cover illustration — Z. Lisowska — Sunflowers and Poppies, gouache, 1974.

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices".

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЕКЗЕКУТИВА

Іванна Рожанковська — голова
Олександра Різник — заступниця голови
Люба Волинець — заступниця голови
Христина Навроцька — заступниця голови
Марія Томоруг — заступниця голови
Ірена Чайківська — протоколярна секретарка
Марія Савчак — кореспондентка секретарка
Олександра Кіршак — касирка
Іванна Ратич — фінансова секретарка
Оля Гнатейко - вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Кіндрачук — організаційна
Дарія Маркусь — культурно-освітня
Ірина Руснак — музейна — мистецька
Ірина Лончина — виховна
Теодозія Савицька — суспільної опіки
Ірина Качанівська — суспільної опіки
стипендій
Олена Процюк — пресова
Марта Терлецька — зв'язки
Люїза Сакс — статутова

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ольга Муссаковська — голова
Поля Книш — член
Надія Попель — член
Евгенія Новаківська — заступниця
Оксана Микитин — заступниця

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ірина Кашубинська — Огайо
М. Семків — Чикаго
Наталія Даниленко — Філядельфія
Лідія Гладка — Нью Джерзі
Рома Дигдало — Дітройт
Оксана Шурова — Нью-Йорк
Іванна Мартинець — Північний Нью-Йорк
Ірина Скождополь — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк

ПРЕДСТАВНИЦТВА

"НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Myroslawa Rudenska
245 Wigman Rd. Bilborough Estate
Nottingham, England
Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens
Notting Hill Gate, London W 2

АВСТРАЛІЯ: "Library & Book Supply"
16a Prospect St.
Gleroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ: Daria Melnykovych
c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2.
France

НІМЕЧЧИНА: Ukrainischer Frauenverband
Haus der Begegnung
8 München 5, Rumfordstr. 21

Хто це в першій ступає лаві?
Жінка?

Лара?

А з нею хто?

То не Лара — то совість наша
У блаженському йде пальто!

Совість наша!

Штурмує майдани!

Хай там як ще лютує кат:
Ні тюремщики, ні кайдани
Не завернуть її назад!

ДРУЖИНІ

Коли на суд віків та внуків
Збереться наша вся сім'я,
І з колом слова та науки
Тихенько зайдеш ти і я,

Там, знай, хвалитись буде кожен:
— Я те зробив...

— Я те сказав...

Ти ж мовиш просто:

— В час безбожний

Душі моєї враг не взяв!

Володимир
1968

ПАРУС БІЛИЙ

Напнімо в чорне небо парус білий!
Збратаймо хист, відвагу, сприт і розум!
Хай мчить крізь бурі нас туге вітрило,
Туди, де стигне кров і смертю грозить.

Нам знову у дорогу, знову в мандри,
І в гавань ми не скоро знайдем тиху,
Нездари, десь, усі освоють жанри,
Аж поки нас укриє рідна стріха.

Вітри рвуть парус, світять блискавиці,
О, гори-хвилі — пуго слабодушних!
Нещасен той, хто зроду вас боїться,
Кого Ваш рев затуркує і глушить!

Чи є та гавань, звідки не тягтима
Тебе й мене в нові й нові походи,
У сутичках з тайфунами прудкими
Затамувати ще хоч раз свій подих?

Нехай же, хай ревуть-шаліють шторми!
Ти же, вітре, дужче напинай вітрило!
На хвилях пінявих, під небом чорним,
До сонця мчи нас, парусе наш, білий!

Володимир Квітень-72

Нобелівську нагороду Миру у 1979 р. одержала Мати Тереса, засновниця монастиря Місіонерок Милосердя. В документі признання цієї нагороди написано між іншим: **"Цього року світ багато уваги присвятив долі дітей, втікачів і нуждарів, а саме такими займалася з посвятою Мати Тереса. Вона не брала безпосередньої участі в боротьбі за мир і його тривкість. Норвезький комітет, який признавав Нагороду Миру, приділив їй за поборювання нужди і розпачу в світі, бо вони теж загрожують мирові".**

Президент Картер висловив думку, що **"посвята Матері Тереси для дітей, втікачів, нуждарів і хворих є від літ інспірацією для тих, хто бореться за права людини"**.

Вістку про одержання нагороди Мати Тереса прийняла з влативою їй скромністю, кажучи: "Особисто я не варта нагороди, але я щаслива що світ дав доказ, що знає про існування убогих, нуждарів і хворих".

Досі цю нагороду признавали державним мужам, політикам, які зуміли довести до погодження (часового) поміж ворогуючими сусідами. І що ж за іронія! Це завжди спричиняло замішання, негодування, а то й погрози. Так було коли Генрі Кісенджер і Ля Дук Бо одержали нагороду у 1973 р. з мировий договір у В'єтнамі. В 1978 р. нагороду признали президентів Єгипту Садатові і прем'єрові Ізраїлю Беґінові. Беґін тільки сам поїхав до Осльо, де мали йому урочисто її вручити. Але церемонія була переведена, не як звичайно, в Університеті в Осльо, а в обведеній оборонними мурами середньовічній фортеці Акершус. Тим разом, коли нагородженою була Мати Тереса, не загрожувала нікому небезпека.

Думки написати про Матір Тересу виношувала я вже від 1975 р. Тоді то в Об'єднаних Націях відбулася конференція Spiritual Summit Conference під кличем "Дух є один". Організувала її для ОН організація Temple of Understanding. Відбулася вона 24 жовтня 1975. Дякуючи мисткині Мірталі Кардиналовській та її сестрі Асі Гумеській я дістала запрошення, а відтак квиток вступу. Конференція притягнула багато людей, так що навіть запрошені не могли увійти до зали. Між публікою звертали на себе увагу індіяни у своїх "коронах" з пер, гіндуси, негри і особи найрізніших рас і національностей.

Промовляти мали представники різних релігій: Гінду, Буддизму, Юдаїзму, Християнства і Ісламу. У промовах майже кожного з них була думка про те, що єдність це не однаковість. Кожна людина залежно від своєї віри має свою стежку, яка веде її на вершини. Це не значить, що можна висміювати, погорджувати чи поборювати стежку, якою хтось інший крокує.

Було, як сказано, п'ять промовців, а між ними дві жінки. І коли про всіх можна було сказати, що вони розумні, мудрі, освічені, побожні а то й дотепні, то ці дві внесли щось більше понад ті прикмети. Здавалося, що перед нами стоять надхненні святі. Не було ніякої пози, намагання приподобатися чи здобути популярність, зробити враження.

Першою виступила індуска ґаятрі Деві, репрезентантка релігії Гінду. Одягнена в сарі зі знаками на чолі, вона спершу проспівала півголосом молитву, зложивши в молитовному жесті долоні, піднесені до висоти обличчя. Деякі присутні в залі повторювали за нею цей рух рук і молитву. З її слів особливо запам'яталося те, що Бога треба кожному знайти у своєму нутрі і що кожний несе відповідальність не тільки за себе але й за других.

Після неї виступали представники різних релігій, між ними,

Кожному народові орати свою ниву життя — зі свого краю. І світ відкриє й знайде його на своїй карті тоді, коли нива зорана, зрошена, коли вона зродила дивний, незвичайний плід.

Є щасливі нації. Для них відступництво і національна зрада — просто випадок паталогії що реєструється в клініці, але не фіксується в історії. Для нас цілими століттями дорога зради пахла коритом, мундиром, золотом, а дорога вірності — кров'ю.

Скільки відомих і невідомих лицарів пройшло цією богунською дорогою вірності й честі!

З їхньої крові й поту наша земля зродила Тараса Шевченка — зухвалого генія, який цілому народові прокладав шлях проти течії. Народові з зав'язаним ротом і скованими руками. Всупереч цьому, всупереч очевидності і всім обставинам він виявив чудо людської любові і віри. Його віра зрушила гори узвичаєних, узаконених понять про «історичну неминучість» капітуляції і рабства. А коли доводили, що неволя і загибель України судилася Богом — він підняв бунт проти самого Бога.

Він звулканив слова, записані запорозькою кров'ю і зорані кріпацьким плугом.

Ми будемо живими, доки в нас житимуть ці слова.

Сліпий Кобзар на високій могилі — це символ, втворений не так поетичною уявою, як нашою історією. Він тривожно вдивляється в обрій, де нічого не видно, тільки вітер приносить віками ту саму пісню, і в проростанні кожної травинки пульсує пам'ять землі. Він, Кобзар, чує глибше, бачить вище і далі, ніж сотні сильних світу, засліплених своєю мудрістю мухи-одноденки.

Не ідеалізуймо й не обожнюймо Шевченка. Але пам'ятаймо, що він душа нашого народу. Ті, хто обминав його, втрачали себе і не залишили після себе навіть перегнутою «на нашій не своїй землі». Ті, хто приймав його заповіт любові і безоглядної боротьби до останку, ті стали сіллю землі, живим втіленням національної честі, гідності, громадської совісті. Без їхньої науки ми не могли б бути людьми. Шевченко своєю пророчою пристрасною внутрішньо розкріпачував людей і вчив їх бути людьми.

Бувало, його звойовували і розхитували під ним п'єдесталь ті, кому він здавався не досить послідовним, кому здавався його п'єдесталь надто закам'янілим.

До нього втоптували стежку мільйони прочан, тисячі акторів, що тільки в молитві йому вповідали свою роль, сотні послідовників, що клялися йому у вірності, і десятки дітей, що мовчазно приходили на могилу батька.

З одними він був німий і примарний, як вічне божество. Акторів він прощав всеблагим вибачливим усміхом. Від послідовників похмуро приймав присягу. А діти оновлювалися біля нього, і кожен по-своєму ближче відчував початок і краще уявляв продовження себе.

Ціле століття над дніпровими кручами лунає «Заповіт», і в ньому різні покоління висловлюють своє. Але навіть тоді, коли його просто записали на платівку і прокоментували перед пуском, — він залишився клекотом одвічного джерела і вільною піснею для втомленої душі.

Тарас Шевченко. Автопортрет, олівець, 1845

T. Shevchenko. Self Portrait, pencil 1845

КОЛИСЬ

"І до цього все мені заборонено малювати. Забрати найбільш благородну частину мого бідного існування! Трибунал під головуванням самого сатани не міг би видати такого холодного, нелюдського присуду". Шевченко: Щоденник.

ТЕПЕР

У заяві про відмовлення від радянського громадянства Надія Світлична подала драматичну деталь, яка характеризує недовіря владі навіть до хворого і ув'язненого:

Чи повірила б я, що при кінці двадцятого сторіччя, у цивілізованому суспільстві, яке проповідує комуністичні ідеали, видадуть Стефанії Шабатурі дбайливо оформлений акт про знищення "дорогого спалення" коло двох сот робіт...? Акт підписав інспектор оперативної частини ЖХ-385/3, Сергеев, а поблагословив цей інквізиторський вогонь начальник табору, майор Шорін.

(Пресове повідомлення Комітету Оборони радянських політичних в'язнів, 27 травня 1977 р.).

Надія Світлична

ІСТОРІЯ І УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ

Фемінізм це законне змагання упослідженої групи за свої людські, правні та економічні права. Українське жіноцтво — як свідоме, і в деякій мірі зорганізована сила — було активним чинником у розвитку історичних процесів новітньої доби в українській історії. В цьому сенсі можемо говорити точно та конкретно про вклад жінок у розвиток української спільноти.

На Східній Україні, в період гегемонії російського царату, ані чоловіки, ані жінки не мали забезпечених прав людини. В додатку до політичного та економічного надужиття простолюддя та навіть середніх та вищих класів, українська спільнота була майже цілковито обмежена у своїх національних правах. Українські жінки ставали плече з колегами чоловіками у різних політичних рухах в намаганнях вибороти свободу людині чи народові. В боротьбі за права людини чи права народу жінки боролись разом з чоловіками і не підкреслювали окремих потреб жіночого визволення. Само собою, успішне здобуття прав та свободи для чоловіків, вважали жінки, означатиме скасування дискримінаційних законів проти жінок.

Так і сталось. УНР була однією з перших держав світу, яка ухвалила всеосяжні закони рівних прав для жінок, випередивши американський ЕРА на яких 60 років. Радянська Республіка пішла в цьому випадку крок в крок з УНР.

Інша справа це ефективність цих законів. У входить в гру ще одна стадія фемінізму: рівноправність без зміни поглядів на обов'язки жінки в родині та господарстві не дає жінці великих можливостей користування цією рівноправністю. Треба змін не тільки у політичному устрої, але й у суспільній настанові. Хоч дискусія над цією проблемою виходить поза рамки сьогоденної теми, слід, однак, згадати факт, що деякі українки писали на цю тему ще в минулому столітті.

Ситуація в Галичині щодо вкладу зорганізованого жіноцтва в розвиток української спільноти значно різнилась від відносин на Східній Україні.

Перед 1918 роком жінки на Східній Україні гуртувались у спільний з чоловіками політичний діяльності. Специфічно жіночі організації були філантропічні, чи допомагали у суспільно-політичній діяльності. Деякі мали національно український характер. Жінки відіграли значну роль у кристалізації національної свідомості за допомогою літератури, філантропії та приватного шкільництва. Своїми грошми жінки фінансували важливі народні організації та видання. Хоч національний елемент в терористичному народництві та в марксизмі в Україні не сильний (ситуація є дещо відмінна в народництві) — активності жінок у цих рухах не можна поминути.

У національному русі жінки відігравали важливу роль, хоч не завжди в повній гармонії з чоловіками.

Український фемінізм — як фемінізм — розвинувся в теорії та в практиці в Галичині. В своїх початках він був тісно пов'язаний із поступовим політичним рухом і часто утотожнювався із соціалізмом. Початки зорганізованого життя жінок приходили в рамках традиційного устрою спільноти. Філантропічні організації жінок із т. зв. вищих класів, священства та урядовців, займались прикрашенням церков, шиттям риз та опікою над бідними, особливо над самотніми дівчатами. Такі організації постали на Східній Україні в 1860-х роках і вони не мали національно українського характеру. В Галичині та Буковині вони формуються в 1880-тих роках, мають національно український — чи пак руський — але консервативний характер. Вони характеризують т. зв. традиційну концепцію функції жінки — жінка як допоміжний чинник у харитативній чи суспільній діяльності. Я свідомо вживаю фразу "так звану" щодо традиції, бо уявлення ролі жінки як завжди підрядної істоти відзеркалює поняття про традицію, а не минулу дійсність.

Проти такого погляду виступила Наталя Кобринська. Її світогляд поєднував елементи націоналізму, соціалізму, фемінізму та інтернаціоналізму. Вона поділяла погляди прогресивної інтелігенції щодо необхідних економічних, суспільних та політичних змін, але не була переконаною в доцільності політичної революції. Натомість, вона підкреслювала кінцевість зміни суспільних відносин, поширення можливості праці для жінок, та раціоналізації домашньої праці. Дитячі садочки та спільні кухні для селянства були для неї не тільки засобами полегшити життя селянам, врятувати загрозене життя сільським дітям, яких часто лишалося без належної опіки, але і зародками нових суспільних відносин людства. Та свідомість потреби зміни у патріархальних родинних відносинах не прийде автоматично — цього не розуміють належно навіть прогресивні чоловіки-соціалісти. Кобринська одна з перших феміністок-соціалісток в світі зрозуміла кінцевість активного намагання змінити погляди чоловіків у прогресивному таборі. Вона відчула можливість співіснування політичного радикалізму з дальшим використанням другорядної позиції жінки в суспільстві і хотіла запобігти тому.

Вона змагала до жіночої рівноправності та рівного доступу до можливостей в науці, заробіткової праці і в суспільстві. З власного досвіду Кобринська знала, що поміч чоловіків у змаганнях жінок обмежена. Франко активно співпрацював у виданні "Першого Вінка" (перший альманах жінок,

№ 1887); мужчини вважали його редактором. Павлик міг прийняти відмову подружжя Кобринської, лиш як наявність клясових пересудів, а Маковей, в пропозиції Кобринської видавати спільно журнал, побоювся замаху на свою цноту. Кобринська перша ясно виступила з намаганням втягнути жінок у активне життя української спільноти. Вона старалась гуртувати жінок в окремі товариства, не залежно від політичних переконань їх членів.

Від 1884 року, обабіч Збруча існують товариства жінок.

Перші феміністки уживали літературу та пресу як засоби закривування жіноцтва. В літературі Кобринська знайшла знаний, впевнений та вдалий засіб не тільки популяризації своїх поглядів, але й кристалізації свідомости жіночої солідарности.

Перша світова війна, революції та національні змагання приспихили участь жінок у громадському житті усіх частин України. Життя жінок Радянської України пішло руслом загальної ситуації союзу — активізація жінок в економіці, досягнення жінок в поодиноких професіях і взагалі поділення долі і недоли українців в радянській спільноті.

В Галичині, Буковині, в слабшій формі на Волині та по різних країнах еміграції українські жінки

організувались у жіночих товариствах. Ці організації — серед них треба відмітити т-во Українську Захоронку, Кружок Рідної Школи ім. Ганни Барвінок, Марійське Т-во Пань, Комітет Допомоги Вдовам і Сиротам по Священиках, Жіночу Громаду та Т-во Мироносиць в Чернівцях, Союз Українок в Рівному, Союз Українок Емігранток у Польщі, і немало інших — відіграли неабияку роллю в українському житті. Найважливішою такою організацією був Союз Українок у Галичині. Їхня активність переходить межі феміністичних змагань, хоч і ті характеризують частину діяльности жіночих товариств.

Коли фемінізм, навіть у соціалістичному — хоч не у комуністичному-варіанті, натрапляє на незадоволені національні прагнення, націоналізм стає домінуючим чинником. Це закономірне явище — треба ж вибороти права людини, права власного національного я, щоб конфронтувати статтеву дискримінацію. Притаманним явищем фемінізму є вміння боротись за національні права та суспільний прогрес враз із намаганням затвердити роллю жінки та поширити свідомість прав жінки серед самих жінок, а потім і серед спільноти краю.

Докінчення буде

СУА ОДЕРЖАВ ЛИСТА З БІЛОГО ДОМУ

СУА одержав відповідь на листа, якого вислав 5-го лютого 1980 р. до президента Картера, в якому підтримує президента в справі бойкоту Олімпійських Ігор, і дякує йому за його становище у відношенні до людських прав. Членки СУА прилучаються у молитвах за звільнення закладників в Ірані. Нижче подаємо текст листа з Білого Дому.

THE WHITE HOUSE
Washington
February 19, 1980

Dear Ms. Rozankowsky:

A copy of your letter to the President was forwarded to our office. I wish to thank you for your support of the President's policy concerning the Soviet aggression in Afghanistan. No nation can stand by such callous violation of international law and the United Nations Charter.

Please be assured that your views on the hostages in Iran and the boycott of the Olympic Games will be given consideration. The President has also reaffirmed his firm commitment to human rights and especially the ERA Amendment.

Sincerely,

Stephen R. Aiello
Speciale Assistant to the President
for Ethnic Affairs

ВІТАЄМО НОВИЙ ВІДДІЛ СУА

Окружна Управа Нью-Джерзі щиро вітає ново-заснований 4-ий Відділ СУА в Нью-Бронсвік, Н. Дж. та бажає йому багато успіхів.

Відділ започаткував свою працю в 1980 р., вибираючи управу: Оксана Бокало — голова, Люба Сіра — заступниця голови, Леся Качмар — секретарка, Ніна Женчак — касирка, Віра Попель — суспільна опіка. Нові членки: Катруся Домарацька, Марія Геча, Марія Бойцун, Марія Цісик, Іванна Фіголь, Ока Грицак, Наталія Качала, Надія Нинка, Галина Ратич, Софія Слободян.

Фрэнк Стек,
організаційна референтка Окружної Управи

ВІТАЄМО НОВИХ ЧЛЕНОК 100-ГО ВІДДІЛУ, КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

До 100-го Відділу СУА Картерет, Н.Дж. вступили нові членки, Лідія Снігура, Марійка Хім'як, Стефанія Глушак, Ірена Дитиняк, Стефанія Лазар. Прийнято їх на сходинах Відділу 20 січня і 2 березня 1980 р.

Щиро вітаємо нових членок і бажаємо успіху в праці, а 100-му Відділові гратулюємо.

Організаційна референтура СУА

З другої нагороди яку я одержала в сумі 100.00 дол. на конкурс з нагоди Року Дитини за написання твору для дітей, жертвую 50.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" і 50.00 дол. на Видавничий Фонд Об'єднання Працівників Літераури для Дітей і Молоді. Щиро дякую за гратуляції і побажання

Ольга Д. Гаєцька

Зоя Лісовська. Автопортрет, олія 1957
Z. Lisowska — Self Portrait, oil, 1957.

Зоя Лісовська. Вогонь, гваш 1957
Zoya Lisowska — Fire, gouache, 1957.

З НОВИХ ВИДАНЬ

ЗОЯ ЛІСОВСЬКА І ВІРА ВОВК. *МЕАНДРИ*. RIO DE JANEIRO: COMPANHIA BRASILEIRA DE ARTES GRAFICAS, 1979. 1. том (сторінки непомічені), 36 кольорових репродукцій. 35.00 дол.

Дафна — персонаж із грецької мітології. Прекрасна німфа виреклася кохання і відкинула всіх коханців, включно з богом Аполлоном. Тікаючи від закоханого в неї Аполлона, вона попросила богів, щоб перемінили її в дерево, у вічнозелений лавр. Дафна стала "священним деревом Аполлона", а лавровий вінок з цього часу став найбільшою нагородою для поетів. Грецький міт про Дафну — це тема, що повторяється кількакратно у поезії Віри Вовк. Виступає вона вже у збірці *Чорні акації* (1961) у вірші "Сумерк у Дельфах". Вона лежить в основі чи не найцікавішої з Віриних книг — довгої поеми у мініатюрах *Любовні листи княжни Вероніки до кардинала Джованнібаттісти* (1967) і ось тепер ця тема воскресає у найновішій збірці *Меандри*. Меандри — орнамент "грецької дороги" — скриває у своїй символіці безконечну мандрівку, почуття далечини й відчуженості у лабіринтах часу. Любовні фігури на чорних дзбанах з трипільського минулого, що їх знаходить авторка на березі моря їй такі ж органічно близькі як і "смугляві ангели", що "несуть цілющу воду в коронах з бляшаних пушок". В *Меандрах* — здається мені — своєрідна синтеза

С. ГЕРУЛЯК

НАША ОБКЛАДИНКА

На нашій обкладинці репродукція картини Зої Лісовської. Віра Вовк зробила нам велику несподіванку: у своїй збірці поезій "Меандри" помістила репродукції малярських праць Зої Лісовської. Всі, думаю, знають що Зоя Лісовська живе в далекій Женеві і вже роками не відвідувала Америки зі своєю виставкою. Тому репродукції в збірці дають нам нагоду ближче зацікавитися з творчістю мистця. Вони обіймають двадцяткілкіалітню працю малярки і є немов би ретроспективною виставкою в мініатюрі.

Зоя Лісовська є мистець, який потребує вічно нових вражень; стимул зовнішнього світу стає для неї предметом творчості. Свою інспірацію для мистецького вислову вона черпає з щоденного життя, яке її оточує: з подорожей, (Рим, Париж, Ріо-де-Жанейро, Ірландія), споминів про Україну (Гуцульщина), а також з релігійної тематики (ікони).

Вона сприймає світ безпосередньо інтуїтивно і в той спосіб його зображує. Малює вона швидко, з великою енергією, темпераментом та експресією, впевненою рукою. Головним зацікавленням мистця є схопити даний момент, певну ситуацію, цікаве освітлення, особливу атмосферу. Для того вона не зупиняється на деталях, на точному рисунку, на реалістичному зображенні даного предмету чи обставин. Головним є характер твору. Вона вживає,

минулого із сучасним, рідного власного світика свого внутрішнього глибоко захованого "я", що літає "постаросвітськи на діравім гребінковім косівськiм килимку" із реальністю довколишнього "чужого так дуже нашого світу", що в ньому ми запустили вже глибокий корінь:

вирясти б на порозі
пісок континентів
роззути кайдани шляхів
добути з грудей
рожеву лямпу

Характеристичний для Віри Вовк ритмічний верлібр виступає в *Меандрах* зовсім без інтерпункції; її мова, як завжди, багата в модерністичні метафори. Скрита й динамічна сенсуальність, що часто виступала в давніших її поезіях (напр. у вірші з 1964 року "Баллада про маску на карнавал"), нотки недосказаного трагізму, що ними сповнені *Чорні акації*, в *Меандрах* відходять на дальший плян. Домінантний тон нової збірки — спокій, резигнація, філософська рефлексія, споглядання життя під знаком вічності.

літо впливається
в моє дозрівання
спокійною флейтою
подивилося
в вічі жорстокости
полонило її як полонить
картина з вагітною жінкою

Поетка говорить про "простирадла пісків де вічність колами в плесі" і про своє бажання закам'янити і свідчити, як свідчать передвічні скульптури з каменя.

майже виключно, гвашевої техніки на папері, яка добре підходить до швидкої реалізації мистецького задуму. Сама фарба на мокрому папері дає цікаві ефекти. Але треба вправленої руки і мистецького відчуття, щоб уміти ці ефекти відповідно використати.

Можна говорити про Зою Лісовську як гуманіста в малярстві. Цілу гаму почувань мистець проявляє в зображенні людських постатей. Починаючи від найніжніших, ліричних в картинах "Мати з дитиною", "Негритянка" в іконах, а кінчаючи на картині "Вогонь" — стихійному танку, який вібрує пристрастями і темпераментом. В збірці є кілька картин з гуцульською тематикою. Етнографічні елементи є лише в натяку. Назагал в тих працях переважає універсальність людських почувань і ситуацій. "Смерть Мавки" це відтворення міту пережитого в дитинстві на рідних землях. Особливо цікаві психологічні портрети Зої Лісовської: (автопортрет, олія з 1957 р. і портрет Віри Вовк, олія, 1956).

Кольорит Зої Лісовської вжитий для підкреслення психологічного моменту для підвищення емоційної наснаги. В мистецьких працях Зої Лісовської панує співзвучність і рівновага між тематикою і засобами виконання. Форма, композиція, кольор є підпорядковані творчому задумові мистця і творять одну гармонійну цілість.

Зоя Лісовська. Смерть Мавки, гваш, 1953
Z. Lisowska — Death of Mawka, gouache, 1953.

Член Нью-Йоркської Групи поетів-модерністів, Віра Вовк має вже чималий стаж в українській еміграційній літературі. Народжена 1926 року на

Зоя Лісовська. Мати з дитиною, гваш, 1953
Z. Lisowska — Mother with Child, gouache, 1953.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІДКРИТИЙ П'ЯТЬ ДНІВ НА ТИЖДЕНЬ
/КРИМ ПОНЕДІЛКА І ВІВТІРКА/
ВІД ГОД 1 — 5 ПО ПОЛ.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ ПІД ЗНАКОМ ПИСАНКИ

Весняні місяці Український Музей в Нью-Йорку присвятив нашій писанці. Відкрито високомистецьку виставку, відбувається ряд імпрез, показів фільму про писанки та діяпозитивів, лекцій, зайнять з техніки писання писанок.

СТАРОДАВНЄ І МОДЕРНЕ

Відвідувачі виставки "Писанки та їх символіка", що відкрилась у Музеї 8 березня, не тільки захоплюються витонченою красою 300 писанок з колекції Тані Осадци, але пізнають символи, з давніх часів уживані у декоруванні українських писанок. Окремими групами по-мистецькому виставлені писанки з символами сонця, безконечниками, рослинними, тваринними, геометричними і християнськими символами.

Незвичайно виглядає, просто приголомшує, велика прозора коробка до верху заповнена писанками. Тут багатство кольорів і рисунків, яких тільки символів нема!

Також виставлені картки Аки Перейми і Ірми Осадци. В їх досить модерні композиції вплетені елементи символів українських писанок. Коло рисунків короткі записки художниць про їх твори.

Ака Перейма пише, що в своїх композиціях інтуїтивно вживає елементи українського народного мистецтва, особливо рисунки писанок. Ірма Осадца називає свої рисунки талісманами. На них вона відтворила символи, що їх її предки рисували на писанках, вірючи в їх чудодійну силу.

Виставка "Писанки та їх символіка" триватиме до 1 червня цього року.

Докінчення: МЕАНДРИ

Гуцульщині, вона здобувала освіту в університетах в Тюбінген, Мюнхені і Ріо де Жанейро. Вона має докторат із германістики та вчить в університеті Святої Уршулі в Ріо. Віра Вовк є автором восьми збірок поезій та чотирьох книжок прози, а крім того багато перекладає. На окрему увагу заслуговують редаговані нею антології української літератури португальською мовою, що їх вона досі видала цілий десяток. В *Меандрах* поезії Віри Вовк надруковані в українському оригіналі, а теж у перекладах на французьку та англійську мови. (Французькі переклади робив Роман Нижанковський, англійські — Марія Лукіянович). Існує теж рівнорядне інше видання *Меандрів*, де паралельні тексти надруковані у німецьких і португальських перекладах.

Справжнім партнером-співавтором *Меандрів* є

КАТАЛОГ ВИСТАВКИ "ПИСАНКИ ТА ЇХ СИМВОЛІКА"

Український Музей видав ще один мистецьки оформлений каталог, одночасно українською і англійською мовами, до поточної виставки українських писанок. Автор каталогу — Таня Осадца, художнє оформлення каталогу і виконання фотографій для нього — Ірма Осадца.

Каталог цікавий не тільки для відвідувачів виставки, а для всіх, хто цікавиться писанками і взагалі українським мистецтвом. Кожна група символів (символи сонця, рослинні, тваринні, геометричні, християнські) ілюстрована вісьмома фотографіями писанок, пояснення подано українською і англійською мовами. Каталог можна купити в Музеї або виписати поштою. Ціна каталогу 2.50 дол.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ ЗНОВУ НА ШПАЛЬТАХ "НЬЮ-ЙОРК ТАЙМС'У".

Український Музей коротко описаний у великій статті Барбари Кросетт, поміщеній у "Нью-Йорк Таймс'і" 29 лютого 1980 року. Заголовок статті — "Путівник до центрів світового мистецтва у Нью-Йорку", підзаголовок — "Путівник до мистецьких виставок у культурних центрах різних націй у Нью-Йорку".

Авторка починає свою статтю з твердження, що можна зробити кругосвітню мандрівку, не виїжджаючи з міста Нью-Йорку. Тут можна побачити картини Гойя і мальовничу кераміку з Карпатських гір, послухати народну музику з Болівії, оглянути розкішну одягу з Китаю.

В статті коротко описано п'ятнадцять музеїв та культурних центрів, в яких можна познайомитися з мистецтвом багатьох країн світу. Подано їх адреси.

малярка Зоя Лісовська. В книзі — кольорові репродукції 36-ти її картин — портретів, пейзажів, натюрмортів, виконаних переважно технікою олії або гвашу. Існує в *Меандрах* певна співзвучність між мистцем і поетом, але малюнки не є ілюстраціями до поезій, а поезії не є інтерпретаціями картин. Зоя Лісовська народилася 1927 року у Львові, студіювала у Відні, Лондоні й Римі, живе постійно в Женеві. Вона виставляла свої картини у Мюнхені, Нью-Йорку, Торонто, Женеві, Парижі і Ріо де Жанейро.

Меандри — це розкішний, люксовий Альбом для любителів модерного мистецтва і поезії. Недоліком видання є брак біо-бібліографічних інформацій про мистця і поета.

Марта Тарнавська

В частині статті, присвяченій Українському Музеєві, згадано виставку гуцульської кераміки, народніх убрень і українських вишивок. Останні мають бути змінені на виставку писанок, що символізують відродження природи і вітають весну. Подано адресу Музею і години, коли він відкритий.

ЛЬОТЕРІЯ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ ДАЛА ПОНАД 8.000 ДОЛ. ПРИБУТКУ

Співпраця Комітету для придбання фондів на Український Музей і жертвенність українських митців спричинилась до великого успіху: л'ютерія, в якій розіграно 14 мистецьких творів (пожертви мистців) дала 8.000 дол. прибутку.

На прохання Комітету відгукнулись такі мистці: Богдан Божемський, Яків Гніздовський, Любомир Гуцалюк, Слава Геруляк, Едвард Козак, Михайло Мороз, Аркадія Оленська-Петришин, Ірина Петренко-Федишин, Юрій Соловій, Богдан і Галина Титли, Михайло Черешньовський, а також родина покійного Миколи Бутовича.

У поширенні л'ютерійних квитків багато ентузіазму виявила голова Комітету Оля Ставнича та інші його члени, а також членки Союзу Українок Америки.

Голова Комітету звітує, що шість Відділі (1, 28, 33, 64, 89, 92) продали квитків на суму вищу, ніж 100 дол. кожний. 86 Відділ продав квитків на суму 540 дол.

Такі членки Українського Музею продали квитків на суму вищу від 100 дол.: Оксана Байко, Надія Бігун, Ліда Гайдучок, Наталка Рибак, Олександра Різник, Оля Ставнича.

Розигри л'ютереї відбулися 9 грудня 1979 року в приміщенні Музею. Щасливі квитки витягали діти: Місю Ставничий, Арета Третяк і Реня Федун. Доля хотіла, щоб жодний виграш не припав на мешканців міста Нью-Йорку, хоч вони багато квитків купували. Зате на штат Нью-Джерзі припало сім виграшів, з них чотири на містечко Мейплвуд: Я. Гайвас виграв на два квитки, а по одному виграшеві дістали Б. та А. Кравчуки, П. Яблонський; також з Нью-Джерзі — Б. Жеребецький (Ньюарк), М. Лисий (Сомервілл), К. Кегурзуу (Лінден). Тривиграші припали на філядельфію: С. Кузем, І. Кушнір і М. Кушнір. Також виграли: О. Гірний (Йонкерс, Н. Й.), М. Рітц (Вілмінгтон, Дел.), М. Василина (Парма, Огайо), Й. Волох (Мунстер, Індіяна).

Придбані з л'ютереї фонди призначені на розбудову Музею.

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ:

По 500.00 дол. Юрій Витанович, Берклей, Н. Дж., 82-ий Відділ США, Н. Й.

250.00 дол. Таня Дяків — О. Ніль, Філядельфія, Пенн.

По 200.00 дол. д-р Марія Кознарська, Гантер, Н. Й., 93-ий Відділ США, Філ.

По 100.00 дол. Секція Дружин Лікарів Метрополії Нью-Йорку, Українська Федеральна Кооператива "Самопоміч" в Дітроїті, 14-ий Відділ США, Марієтта Джорджія.

*Витягають л'юси для щасливих, які виграли картини
M. Stavnychyj, A. Trytiak, R. Fedun, and O. Stavnycha picking
the lucky winners.*

40.00 дол. Соломія Дроздовська, Едмонтон, Канада.

По 25.00 дол. Ольга Яхно, Нью-Йорк, Н. Й, Марія Холєвчук, Рокстед, Н.Й. 17.45 дол. 83-ий Відділ США, Н. Й. як заробіток з продажі карток.

15.00 дол. "Компютопрінт" — корпорація, Кліфтон, Н. Дж.

По 10.00 дол. А. Р. Воробкевичі, Гобсунд Фла., Ірина Пашковська, Чікаго, Аркадія Стебельська, Рідін, Пенн.

По 5.00 дол. Стефан Яць, Рокавей Парк, Н. Й., Мирон Різник, Мідль Віледж, Н. Й., дві шафи на акти.

271.00 дол. зложили гості на прийнятті в пошану Софії Данко з нагоди її 80-ліття Приняття заслуженій членці влаштував 66-ий Відділ США, Нью Гейвен. Збірку провів В. Фіцалович. Жертводавці:

По 20.00 дол. С. Кравчук, Б. Данко, О. Кливак, К. Червоняк.

По 15.00 дол. С. Данко, 66 Відділ США.

По 10.00 дол. М. Гусак, В. Фіцалович, І. Телюк, Р. Гижий, М. Маслянка, П. І. Лодинські, О. Р. Яхницькі, д-р І. Л. Кизик, Е. Кульчицькі.

По 5.00 дол. І. Гриневич, д-р О. Томоруг, М. Яблонський, о. Р. Големба, М. Фіголь, І. Мандич, С. Брезіцка, С. Борбич, О. Бучинська, В. Гачкевич, А. Гузан, О. Марків, д-р М. Снігурович, Козюпи.

4.00 дол. Д. Попадюк, М. Марків

3.00 дол. М. Данилович.

Дарія Байко

79-ий Відділ США в Бостоні одержав від пана Степана Сідлярчука пожертву в сумі 100.00 дол., замість квітів на свіжу могилу його кузинки **сл. п. Ірини Деглер**, на потреби Відділу.

Ці гроші наш Відділ прийняв з подякою і складає цілу суму 100 дол. на Український Музей в Нью-Йорку в пам'ять покійної Ірини Деглер.

Ольга Федорів касирка

ЗАКРІВАВЛЕНИЙ КОБЗАР...

Похмура весняна погода заглядала у малі віконечка концентраційного табору. Здавалося, що сонце намагалося заглянути між ці ґрати, щоб погладити, попестити худі, побиті, замучені тіла в'язнів. Важко це було сонцеві, бо віконечка були занадто маленькі. Та проте частина променів пробилася...

В'язні, побачивши та відчувши ці несміливі промені у "своїй хаті", поповзли помалу їм назустріч, щоби бодай трохи насолодитися їхнім теплом та ясністю. На деяких обличчях, на яких відзеркалювалися пережиті страшні хвилини і щоденні муки, засяяв несміливий, боязкий усміх... Не дай, Господи, щоб цей усміх побачив наглядач Герман або Фріц! І через цей усміх наділили би їх нагайками!..

Я лежав у куті на смердючій соломі. Моє тіло напухле від щоденних нагайок та голоду, обличчя покрите синяками. Якраз учора довелось мені пережити великі муки. Із тупим співчуттям дивлюся на таких же самих побитих, замучених товаришів. Мої груди високо підіймаються... Хапаю повітря... Дихання завдає мені великі муки...

Двоє моїх товаришів, із якими я вчора тайкома розмовляв про Тараса Шевченка, сьогодні вже мертві. Проклятий Герман позбавив їх життя жорстокими муками. І чого? Що вони зробили? Що картоплю крали? Вони ж були голодні!.. Голод і щоденні муки так нас тут замучили, що ми з дня на день все більше тратимо надії на визволення. Нема нікого, до когс б можна звернутися зі своїм болем, кому б міг поскаржитися на свою долю, бо всі ми тут на однаковому положенні, віддані у ті ж самі жорстокі руки. Ми всі мріємо про потіху, тепле, співчутливе слово... А що виходить? Говори сам до себе, сам себе потішай... І не потішиш, бо кругом тебе бачиш і чуєш плач таких же самих, як і ти,, замучених і побитих... Хочемо говорити один до одного, а проте мовчимо... Мовчать і кров'ю побризкані стіни і долівка, насичена кров'ю... Кажіть, чи може бути у нас надія на краще завтра?..

Біг цих думок перервав мені оден в'язень, кажучи:

— Знаєте, що сьогодні є десятого березня?..

Всі замовкли... Кожний думав своє... У кожного цей день викликав різні спогади...

А я?.. Я згадав нашого пророка-мученика Тараса Шевченка... Я дивився на всі боки, чи мене часом хтось не спостерігає і вийняв з-під соломі маленьку книжечку — Кобзар. Бодай читанням цих безсмертних слів нашого пророка правди заспокоюся. Здається — ніхто мене не спостерігає... Всі зайняті собою...

Я відкрив книжечку і почав читати... Тішуся, мов

мала дитина... Але цю насолоду перервав мені сигнал, що кличе до обіду... Я дуже голодний, але вирішив на обід не йти. Використаю кілька хвилин самоти для вшанування нашого Пророка...

Я ліг знов на соломі і ждав, поки всі вийшли. Хоч всі ми тут однаково страждаємо, але я не всім довіряю. Єдиний який вартий повного довір'я, це Василь. Ми ще з дому добрі приятелі. Він знає про мій скарб — Кобзар.

Здається, що всі вийшли. Починаю читати. Насолоджуюся кожним рядком, кожним словом... Багато разів я його читав, але сьогодні він для мене молитивником... Його велика любов до нашої поневоленої України, любов до братів, що страждають, його віра у краще завтра — все це наповнює великою вірою в перемогу... З захопленням читаю навирущі слова —

Світ правди засвітить
І помоляться на волі
Невольничі діти...

Серце наповнюється невимовною радістю, в душі родиться загублена вже надія...

* *
*

Цими словами кінчається записник в'язня Петра. І, щоб усі знали, чому, я, його приятель Василь, буду продовжувати.

Петро не помітив, що і я відмовився від зупи з буряків і залишився у "нашій незабутній, милій хаті". Я не хотів тривожити його своєю присутністю, бо сам знаю, яка не раз приємна самота. Я тільки уважно спостерігав із свого місця його обличчя, на яким відбивалося його захоплення. Мені приємно було дивитися на таке захоплення молодого українця. Я знав, що Петро попав сюди задля великої любові до свого народу.

Раптово відчинилися двері. Був це наглядач Герман, який прийшов перевірити, чи всі вийшли. Петро у своїм захопленні його не завважив. Герман пильно дивився своїми вовчими очима по всіх закутках. Мене, на щастя, не завважив. Може був би і Петра не помітив, якби той якраз у цей момент не перевернув сторінку улюбій книжечці. Цей шелест собака Герман почув і раptom крикнув звирячим голосом:

— А ти, собако, що тут робиш? Де ти маєш бути? — і, не дожидуючи відповіді, вдарив Петра нагаєм по голові. Петро підняв в оборону свою праву руку, у якій тримав "Кобзаря". І невмирущі слова Шевченка покрилися кров'ю молодого українця...

— О, подивися на цю паршиву собаку! Покажи, що це ти маєш! Похвалися мені! — і Герман злісно

Докінчення на стор. 11

ПРОФЕСІЯ: 0

Живемо в добі запитників, анкет, статистик, списків. Що б ви не робили, де б ви не були, завжди треба з правила виповнити якийсь формуляр, відповідати на якісь питання.

Прийжджаєте на нічліг до готелю, хочете одержати кредит в банку чи крамниці, шукаєте праці, вступаєте до організації — всюди перша вимога: виповнити запитник. І майже у кожному з цих запитників, байдуже в якій мові, зараз після прізвища і адреси стоїть рублика: професія.

Коли це жінка, що її має, не треба ніякої застанови у відповіді. Але, що як його виповняє жінка, яка "лише" є дружиною і матір'ю.

Коли запитник в англійській мові, знов немає проблеми. Просто пишеться "housewife" або тепер, хто за більше модним висловом "homemaker", бо це, кажуть, менше понижує.

Але що, як запитник є в українській мові? Як виповнюєте, ви всі, українські жінки, що далі виконуєте найстаршу професію у світі? "Дружина"?... "Мама"? Та це ж не професія! "Домашня господиня"?... Та ж це ставить вас на ступені служниці. "Жінка"? — Це лише окреслення статі!

Не маючи уяви, що дійсно треба б написати, більшість наших жінок, які не працюють професійно,

ставлять у тому місці запитника ризику або zero. І так у всіх українських запитниках, що їх доводиться частенько виповняти, маємо принайменше 50-60% таких зер. Значить нічого, велике zero для тих усіх, що сьогодні мають чи не найважливіше звання, яке існує у нашій спільноті, а це — вдержання української ідентичности в родині.

Сьогодні, коли американські дружини і матері, хоча їхнє завдання не таке складне, вибороли собі зрозуміння і пошану до домашньої праці, ми все ще навіть не знаємо, як себе назвати. Сьогодні в американському світі, все те, що жінка виконує щоденно як господиня, починає діставати навіть грошеву оцінку, зокрема у роздодових процесах, яких тепер дуже багато. Але що коли йдеться про моральну оцінку? Як можна зміряти і склясифікувати вплив, який жінка має на атмосферу родинного дому, на майбутні покоління, на життєві вартості? Того грошима ніяк охопити не можна. Але ми добре знаємо, без такої оцінки, що вплив української жінки, яка є дружиною і матір'ю може заважити на цілому майбутньому української спільноти.

Як отже нелогічно і досадно, що ті саме жінки, від яких так багато залежить, в статистиках і у професійному житті ставлять на окреслення свого святого завдання — велику нулю.

O-КА

ДАРУНКИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ:

Окружна Управа СУА, Нью Йорк: 8 ляпок в народному одязі, які виконали на підставі таблиць Олени Кульчицької: 1-ий Відділ із села Команча на Лемківщині, й з села Бережці на Волині. 4-ий Відділ: дві в народних одягах, 64-ий Відділ: у волинському й аворівському одягах, 82-ий Відділ із села Вишня, дрогобицького повіту, 105-ий Відділ: із села Журавно, львівської області.

Олександра Бражник, Нью-Йорк, Н. Й. — рушник з 1915 р. київської області. Київський очіпок з 1930 р. Київський жіночий одяг із села Медвин.

Ірина Білевич через Ольгу Трачук: рукав жіночої сорочки з 1910 р. зі села Угринів сокальського повіту.

Аврора Вельничук, Бруклін, Н. Й.: буковинський фартушок з 1937 р.

Дарія Витанович, Берkeley, Н. Дж. — вишитий літній плащ з 1930 р. для Катрі Гриневичевої, письменниці, жіноча крайка 19 ст. з села Кути на Гуцульщині.

Олена Добра, Н. Дж.: 2 запаски, сорочку, корсетку, рушник, занавіску і льняне полотно.

Евфорозина Дітель, Бруклін, Н. Й. полтавський одяг 1900 р. із села Березані на Полтавщині, два знімки з весілля на Київщині.

Андрій Кулик, Нью-Йорк, Н. Й.: свита з 1910 р. з Житомира, з хору Кошиця, кожух з 1910 р. із східних областей України.

Катерина Нижанківська, через Ольгу Трачук, Бриджпорт, Конн. — буковинська скатерть.

Продовження на обкладинці

Докінчення: ЗАКРІВАВЛЕНИЙ КОБЗАР

засміявся: "Я тобі покажу — читати! Заборонена література, га?! Чи ти знаєш, смердючий псе, що тебе за це чекає? Дай же це зараз сюди!

Петро не міг витримати більше цих мук та лайок якогось там собі Германа і розпучливим голосом несамовито закричав:

— Можеш мене вбити, а це я тобі не дам! Ось це (і Петро показав на "Кобзаря") не належить в руки такої тварини, як ти!..

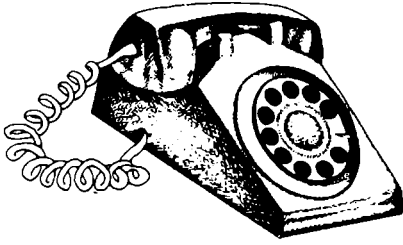
Петро більше не міг говорити, бо розлючений Герман почав його з насолодою бити нагаєм де попало. Петро тримав міцно "Кобзаря" у своїх руках.

І його останній рух — притиснув книжечку до серця... І знову кров облила невмиручі слова Тараса Шевченка...

— Коб... — Петро не кінчив цього слова і попрощався зі щоденними муками...

Герман перестав Петра бити і, зрозумівши, що він уже мертвий, з ненавистю копнув замучене тіло Петра, плюнув і пішов...

Коли цей кат щез за дверим, я наблизився до Петра. Я став навколішки, тихо помолвився над його трупом і просив у Всевишнього, щоб дав йому вічний спокій та здійснення невмирущих слів того, який був потіхою та мрією молодого друга... (1946)

Тільки між нами і телефоном ...

ДАРУНКИ — ПОДАРУНКИ... ЩО КОМУ?

Не раз доводиться нам зустрічати якогось ближче (чи даліше) знайомого, що є в паніці, бо не знає що купити комусь у подарунок з якоїсь там нагоди. І так воно сталося під час моєї розмови зі сестрінкою, що вибиралася разом з чоловіком на уродинову гостину.

— Тето Любо, за два дні нам треба їхати до Романа й Таіси, а я не знаю ще що йому купити! Хоч бери й собі волосся дері! Я в них не була в хаті відколи одружилися — то ж не маю поняття про їхній смак і потреби.

Вже з цього опису мені стало ясно, що відносини між тими родинами є приятельські, але не дуже близькі. Отже треба думати про щось з досить загального застосування. Але які Романові зацікавлення?

— Роман любить влітку городом займатися. Знаю, що читає пригородницькі повісті. Любить їсти різноманітні сири.

— Отже ми вже дещо зближуємося до вибору. На город ще рано купувати насіння і т. п. Якщо любить сири, то елегантний кошик з 6-ма родами сирів, десь в ціні 8 доларів буде саме добре!

— Тето, а, може, це будуть такі сири, що на його смак запрості або занадто вишукані?

— Отже залишається вибір книжки. Дуже популярною тепер є Данка Вітра "Далекі мандри" (пригоди молодого втікача зі Сибіру — між іншим молоді дуже люблять це читати). Або — нову книжку, що написав Frederick Forsyth — "Devils Alternative". Вона пригодницька й про українців, хоч не дуже оптимістична.

Моя сестрінка купила обі книжки. "Далекі мандри" і вазончок з квітами дала Таісі і Романові разом, бо це вони вперше в їхній хаті. Романові як уродиновий подарунок дала Форсайта. Незабаром мала від обох дуже теплу подяку за книжки, що їм дуже сподобались (пізнати — бо швидко прочитали). В цьому випадку обидві сторони були задоволені.

Дуже неприємно, коли хтось одержить задорогий подарунок. Так моя сусідка нарікала, що дуже незручно почувається, бо синові на уродини 16-18-

літні підлітки давали по 10.00 дол. (банкноти), або дарунки в такій ціні.

— Пані Любо, дехто з цих молодих працює 3 до 4-х годин, щоб заробити таку суму. Або це їхні батьки мусіли доложити. Хіба це не задорого?

— Рішуче задорого! Молодь, учні й студенти, повинні давати такі подарунки, які можуть купити за гроші зі своїх скромних заощаджень. Багато залежить від особистих спроможностей, але важливим є ніколи не давати задорогих подарунків, бо це тільки зробить прикрість обдарованій особі, бо вона або не зможе в такій сумі зриватися, або знає, що це велика витрата для того, хто дарує.

Тому можна приблизно держатись таких загальних меж, коли купувати дарунки: дітям — від 1.00 до 3.00 дол. непрацююча молодь — молодим від 3.00 дол. до 6.00 дол. дорослі — дорослим від 5.00 дол. до 15.00 дол. (ближчі особи можуть перетягнути межю час від часу)

Чого не купувати і не дарувати?

Дітям — забагато забавок (краще книжечки)
молодь — молодим: одяжі, грошей, особистих речей (біжутерії)

дорослі — дорослим: практичних речей до господарки (хіба що дуже добре знаєте цих осіб) алькоголю, коли йдете до активних пластунів.

Дарунок повинен бути приємністю для обох сторін. Він має виявити увагу й зацікавлення одних осіб до других, і тому треба підбирати подарунок до смаку й зацікавлень. Гроші можуть давати близькі, старші особи, але не молоді молодим. Є такі речі, що є приємні, і які не "пешать" обдарованого: книжки, пластинки чи касетки з музикою, передплати на журнал, газету, різноманітні горіхи, сири, вазонки з квітами, гри (для молоді і дітей).

Надто дорогих дарунків не треба давати. Навіть дитину варто привчати, щоб свої заощадження вміла присвятити на добру ціль (поміч бідним дітям в інших країнах то що, замість того, щоб усі гроші видати на непотрібну для когось забавку).

Любов Калинович

ПОДЯКА

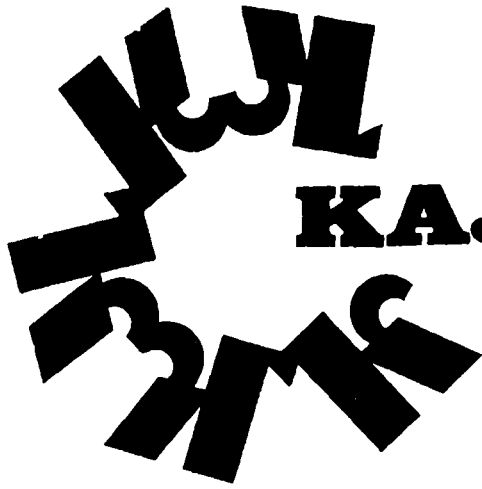
Зі зворушенням сердечно дякую членкам Округи Огайо за увагу до мого щасливого дня 65-их уродин. За щирі побажання Відділам 8-му і 33-му за дарунки й гостини, а 12-му за 100 дол датку з цієї нагоди на Фонд 500 СУА. Дай Боже, щоби спавнилися побажання і щоби я в здоров'ю могла ще довго працювати для добра Організації і Української Громади.

Ірина Кашубинська

Замість подяки для пані Анни Олійник, К. Лешкевич складає через 43 Відділ СУА — 25.00 дол. на Український Музей.

Управа 43 Відділу Філадельфії

Управа 49 Відділу СУА в Боффало, Н. Й. складає щирі подяку Анні Макух, яка передала свій тажко запрацьований гонорар за показ печення просфори і пасок під час Artpark Folklife Festival в Льюїстон, Н. Й. в сумі 50 доларів на цілі Суспільної Опіки нашого Відділу. Дякуємо!

КАЛЕЙДОСКОП ЖІНОЧОГО ЖИТТЯ

УПОРЯДУВАЛА СВІТЛАНА ЛУЦЬКА-АНДРУШКІВ

УКРАЇНА

• В українському самвидаві поширюються три звернення *Стефанії Січко*, дружини Петра та матері Василя Січків, дисидентів засуджених у грудні 1979 року на кари по три роки ув'язнення. Листи адресовані до прокурора львівської області Антоненка, до Брежньова та до комісії львівської обласної судової психіатричної експертизи. Петро та Василь Січки, батько й син, є членами Української гельсінкської групи. Вони були арештовані за свій виступ у Львові над могилою замученого кагебістами композитора Володимира Івасюка.

• У січні 1980 року відбулася в республіканському Будинку літераторів у Києві виставка картин художниці *Віри Чайки*. Виставлено ряд портретів, у яких мисткиня з великою майстерністю схопила внутрішній світ людини, краєвидів, мертвої природи. Віра Чайка народилася на Кубані. Вчилася в Одеській художній школі і тепер проживає в Одесі. У ділянці живопису працює понад 20 років. В. Чайка учасниця багатьох республіканських і обласних виставок.

• У київському видавництві "Наукова думка" появилася в 1979 р. книжка мовознавця *Марії М. Пецак*, під заголовком "Стиль ділових документів XIV століття". Розглядаючи структуру тексту пам'яток української мови XIV століття, авторка широко застосовує засоби формалізованої аналізи, дешифрування, а також статистичного й типологічного зіставлення одержаних результатів. Для розгляду взяті українські грамоти XIV ст., в яких текст не ділиться на слова, а на більші текстові відтинки. Засобом для такого поділу служать роздільні знаки. Авторка склала таблицю зразків давніх розділових знаків. Ця цінна книга вийшла накладом 650 примірників.

• У 1979 році згинула на 41 році життя в автомобільній катастрофі визначна жінка кінорежисер *Лариса Шепітько*. Шіснадцятилітньою дівчиною виїхала вона з України до Москви, щоб учитися кінорежисури. Студіювала в групі, якою

керував О. Довженко. У 1963 році вийшов її перший фільм "Спека" оснований на романі киргизького письменника Ч. Айтматова. За нього отримала три нагороди на кінофестивалях у Карлових Варах, Франкфурті й Ленінграді. Останній фільм Лариси Шепітько "Вознесіння" вийшов у 1977 році. Його нагороджено на Міжнародному фестивалі в Західному Берліні трьома нагородами — Золотим ведмедем, ФІПРЕСЦІ та нагородою Міжнародного католицького бюра.

• Українське театральне товариство очолює артистка Київського академічного українського драматичного театру ім. І. Франка, Оксана Кусенко. Товариство постало в Україні в 1945 році і нараховує понад 5 тисяч членів — акторів, художників, диригентів, балетмайстрів, театрознавців і т. п. Товариство подає творчу допомогу художньо-театральній самодіяльності республіки.

СРСР

• У ленінградській кіностудії "Ленфільм" випустили фільм "Ярославна, королева Франції". Кінострічка в основному базується на книзі покійного київського письменника А. Ладинського. В фільмі акція зосереджується на подорожі Анни Ярославни, дочки князя Ярослава Мудрого, з Києва до Парижу, яка тривала майже один рік. Деякі сюжетні лінії фільму не відповідають дійсності. Ролью Анни Ярославни зіграла Олена Корольова. Режисер фільму І. Масленников.

ЩЕ ПРО ХРОНІКУ!

Досі ще не усі Округи переслали до "Нашого Життя" хроніки Відділів та Округ. Це треба зробити негайно. Хроніка має містити короткий перебіг праці за 1979 р.

Пригадуємо, що Відділ або Округа може раз у рік написати допис про цікаву подію або новий почин у своїй праці.

Христя Навроцька
за пресову комісію

В днях 16-го і 17-го листопада 1979 р. 12-ий Відділ США влаштував виставку мистецьких творів Катерини Кричевської-Росандіч, акварелі та гвасші; Оксани Теодорович, емалії, Неонілі Винярьської, олії; Слави Геруляк і Аки Перейми, кераміка.

Тому, що в Клівленді немає постійної української мистецької галерії, 12-ий Відділ США часто влаштовує виставки, спроваджуючи твори з різних міст Америки, цим разом з Каліфорнії. Однак, одною з учасниць виставки була не тільки мешканка Клівленду, але також і членка 12-го Відділу США — Неоніля Винярьська, яка виставляла більшу кількість своїх творів перший раз і якої притягаючі олії причинилися до великого успіху виставки.

Авторку цього допису вже від давна інтригує феномен появи нових мистецьких сил, переважно жінок, які в середньому віці, після виховання дітей, розпочинають немов би нову фазу життя — в цім випадку — інтенсивного мистецького розвитку і творчості.

Щоб краще розуміти причини цього нерідкого самовияву я вдалася до Н. Винярьської з питаннями:

1. Що спонукало вас в цій стадії вашого життя так пристрасно виявити себе шляхом творчого мистецтва?

Н. В. Виявлення себе в якійсь галузі мистецтва звичайно не стається несподівано. В основі творчого розвитку лежить зацікавлення в попередніх роках. Здібність, студії, праця над собою і відповідні обставини сприяють дальшому виявленню. Для мистця важливо розвинути спостережливість, чуйність до природи й оточення, уміння аналізувати. Час плекає загальну культуру людини і в такім аспекті вік людини стає не ворогом, а приятелем, який допомагає розвинути здібності.

Молоді жінки часто попадають у конфлікт: студії чи родина і нераз перемагає те друге. Але "виплекавши" родину, жінки в середнім віці переходять в нову, свободнішу фазу життя, яка дає їм нагоду виявити себе фахово, суспільно чи творчо.

Неоніля Винярьська. Дівчина. Олія
N. Vyniarska. Girl. Oil.

2. Де ви шукали допомоги як для технічного так і духового глибшого розуміння мистецтва?

Н. В. Коли одного славного маляра запитали, коли і де він навчався, почули дещо лаконічну відповідь — "завжди і всюди" — маючи на думці життя і природу, чи не найліпших учителів. Там завжди можна шукати удосконалення. Однак потрібно десь починати. Мої початки ще в Україні, в

Неоніля Винярьська. Море. Олія
N. Vyniarska. Sea. Oil.

Неоніля Винярьська. Пейзаж. Олія
N. Vyniarska. Landscape. Oil.

школі та шкільних виставках. Мріяла бути театральним декоратором. Опинившись в Німеччині, поруч студій філології і філософії в Ерлангенському університеті брала курси з історії мистецтва, доповнюючи їх відвідинами музеїв і виставок. В бібліотеках Америки знайшла багатющий матеріал для вивчення малярства, цікавих для мене напрямків, шкіл і окремих мистців. Сприятливі обставини дали мені нагоду відновити малювання та брати участь у збірних місцевих виставках. Читання мистецьких журналів поширювали горизонт, особисті знайомства з малярами і листування з ними були і є допоміжними.

3. Чи могли б ви пояснити, до якого сучасного стилю зараховуєте свої твори, а також, який ваш індивідуальний підхід?

Н. В. Не зачисляю своїх малюнків до якогось означеного сучасного стилю. Реалістичні в своїй основі, мають, здається, нахил до романтичного забарвлення у виборі тематики і трактуванні. Можливо, що відновлене зацікавлення в останніх декадах минулою героїкою і романтикою американського Заходу вплинуло на мене. Мене хвилює таємничість і велич природи, уявний казковий світ, квіти; одночасно приваблюють українські народні типи, особливо жіночі. Черпаючи подекуди з народнього мистецтва, пробую надавати малюнкам інтимний характер, як натяк про щось знайоме і рідне.

Мені здається, що в сьгоднішнім змеханізованім, матеріалістичнім світі людина відчуває ще більшу потребу близькості з природою і шукає відображення її в творах, з яких могла б черпати красу і рівновагу духа.

3. Що у вашому розумінні є підставою мистецького досягнення?

Н. В. Є різні ступені мистецьких досягнень. В підставі важливих звичайно лежить талант, культура духа і сильна особистість, здібна принести в світ щось творчого й нового. Досягненням є теж уміння зворушувати людську душу, будити думки і відчуття, збагачувати буденність існування естетикою

Неоніля Винярська. Квіти. Олія
N. Vyniarska. Flowers. Oil.

мистецького вислову. Коли ж мистцеві вдається викликати в людині погідний настрій, відпруження чи усміх — це теж успіх.

Шкода, що не вдалося перевести подібних розмов з усіма мисткинями, учасницями виставки, твори яких збагатили та втішили любителів мистецтва в Клівленді, бо не були вони присутні. Щоправда, їхні мистецькі твори вже широко відомі і втішаються загальною популярністю.

ГУРТОК КНИГОЛЮБІВ, ГАМІЛТОН, ОНТ., КАНАДА

(Діяльність за 1979 рік)

З нагоди Року Дитини наш Гурток присвятив також увагу українській дитині. В березні м. р. ми запросили Оксану Соколик з Торонто, яка дала огляд Міжнародного Року Дитини і зокрема Року Української Дитини в діаспорі і в Україні, де діти політичних в'язнів і репресованих родин потребують нашої помочі. Дохід з цього вечора ми вислали до фінансової комісії СФУЖО на фонд допомоги потребуючим українським дітям. Також розпродали ми понад 300 карток "Будьмо друзями!", які видала СФУЖО з нагоди Року Дитини. Під кінець шкільного року Гурток подарував кілька цінних книжок цілоденній школі при нашій парафії для дітей, які найкраще вивчають українську мову.

Минулий рік був цікавий і багатий в події, бо прибули до нас — Надія Світлична, Валентин Мороз, Раїса Мороз і їх син. З великим заінтересуванням ми слідкували в пресі за їх

повідями і дискутували їх на сходинах. Також ми прочитували вісті з "Самвидаву" про долю тих, що ведуть "рух опору", терплять, але не каються. Найбільше уваги ми присвятили книжці Миколи Руденка "Прозріння" й "Економічні монологи". На "Свято книжки" в жовтні ми запросили письменницю Лесю Храпливу-Щур, яка дала цінну доповідь на тему "Дитина, скарб народу". Дохід з цього вечора ми призначили на стипендію для української дитини в Інституті св. Ольги в Бразилії.

Минулого року ми розпродали багато дитячих книжок і Календарів Української Дитини. Займаємося бібліотекою при нашій парафії і придбали багато цінних книжок. Наш Гурток, хоч малий чисельно, сповняє важливу культурно-освітню працю в нашій громаді.

Марія Ганас

СПОГАДИ — ВІЙНА І ВИЗВОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

Продовження

У Красниках були великі бараки, в яких містився в часі миру цілий полк кінноти. Отже приміщення було дуже добре. Бо йшли по річці Липі (здається, т. зв. Гнилій) дуже близько від шпиталю. Щовечора одержували ми телефонограму з фронту з наказом прийняти 1.000 або й 1.500 ранених. Привозили їх возами просто з поля бою, коли починало вже сутеніти. Звичайно вози підїжджали до одного барачу, де були нари на тисячу душ, і хтось вигукував:

— Хто хоче чаю — злязь!

Все, що могло ходити, себто легко ранені, злазили з возів. А ті, що не могли свобідно рухатися, підїздили до великого будинку, де їх зносили санітари. Ми мусіли ввечорі нагодувати їх, вранці дати сніданок, при потребі перебандажувати, а о 6-ій годині ранку відправити їх дальше санітарним поїздом, щоб на вечір мати знову вільні місця. Праця була дуже важка, але ніхто не нарікав на неї. Санітари просто падали з ніг і засипляли при кожній нагоді. Пам'ятаю випадок, що під час роздачі обідів вони засипляли між видаванням однієї страви й другої. Тоді я зрозуміла, що це значить "спати на ходу", себто йдучи. Не було ж відпочинку ні вдень ні вночі.

У Красниках стояв теж якийсь пункт Земського Союзу. У них не було праці й вони, бачучи, як ми переривались, самі прийшли нам з допомогою при розвантажуванні ранених і роздачі їм вечері. Це один-одинокий людяний вчинок тієї організації у відношенні до військового шпиталю, що я пам'ятаю.

У мене була палата "жаху і смерті". Не знаю, може і в других сестер не було краще, не до того було мені, щоб розвідуватись. Раненими в живіт, у стовп хребетний і в голову я особливо опікувалась. Одному, що був спралізований в наслідок рани у хребетному стовпі, приходилось постійно міняти простирала. Хто був коло таких хворих, знає, що це значить. Не було часу зосереджувати на них свою увагу, але все ж запам'ятались мені деякі випадки. Як у сні, бачу чорні очі Литвиненка, раненого в живіт, і чую голос молодого Коваленка, що просить мене:

— Зроби мені вареничків з сиром, сестричко, ой, зроби!

Здавши його згодом на санітарний поїзд Червоного Хреста, я чула від лікарки того поїзду обурення, що ми "розвезли" хворого до того, що він і в неї вимагав "вареничка" або "налісничка"... — У нас у шпиталі був принцип не відмовляти тяжко хворому нічого, а Коваленко був з таких!

От лежить молодий хлопчисько, уста в нього відчинені, а в них повно пухлини і крові. Нічого ковтнути не може, в очах вираз відчаю. Пояснити теж нічого не може. Промиваю уста, з яких виходить кров і якісь клапті. По кількох днях починає ковтати молоко, а згодом по кількох днях розказує нам, що ішов в атаку і кричав "ура". Раптом почув в устах біль і кров, проковтнув щось, але що це було, сам не знав. А в устах усе спухло і боліло. По огляді хірург заявив, що, очевидно, куля попала у відкриті уста, але була вже "на ізлеті", себто не мала сили, і хворому вдалося проковтнути її.

А тут лежить ранений у голову. Цілий день він стоїть на ліжку рачки і кричить: "Сестро — їсти, сестро — їсти!" — Його чекає трепанація черепа. Хірург наш добрий, але не Бог, і ця операція майже завжди кінчається смертю. Спостерігаючи ранених у голову, приходжу до висновку, що більшість їх має якусь *idee fixe*. Звичайно, це — їжа, принаймні в певному періоді свого ранення.

Підходжу до ліжка раненого в живіт. Він щось хоче мені шепотом сказати і я нахиляюсь до нього: "Я вмираю за царя і отечество" — ледве вистогнав, а ви, сестро, теж за царя і отечество"? — За хвилину був мертвий.

Ось лежить ранений у груди: "Я не вмру, сестро, у мене зашита молитва Івана Кронштадського, а це певна охорона Бога". — На другий день його не було в живих, але я подякувала в душі його вірі в силу тієї молитви.

Чую плач дорослої людини. Що сталося? Біжу туди, де Литвиненко заливається сльозами: "Ой, ой, що це буде? Прилетить німець, кине бомбу, а я без штанів тікатиму від нього. Ой, ганьба, ой сором! То ваші санітари такі добрі, так мене роздягли..."

— Чекай, — кажу йому, взявши за руки. — Що з тобою? Кажі на розум, що сталося? — Нічого я путнього не довідалась. Одне було ясно, що бідолаха згубив усяке панування над своїми нервами і плакав гірко при думці, що буде примушений втікати від німців у невідповідному вигляді.

За такою скаженою працею простояли ми більше двох місяців у Красниках аж до хвилини, коли появились німецькі стежі. Хтось прийшов з міста й розказав, що місто евакуують. Негаймо відправили ми всіх хворих а ми навантажилися в ешельон і стояли ще цілу добу на віддалі 5 км від станції. Бачили, як приходили паротяги й забирали деякі ешельони, а ми все стояли. Довкола нас горіли села й чути було вибухи. Декому вже ввижалися німецькі

Продовження на ст. 18

ВИСТАВКА МОЛОДЕЧОЇ ТВОРЧОСТІ ОКРУЖНОЇ УПРАВИ СУА У ДІТРОЙТІ

Окружна Управа СУА (виховна референтура) уладила 23, 24 і 25 листопада 1979 року Виставку Молодечої Творчості для відзначення Українського Року Дитини. Виставка відбулася у приміщенні Галерії "ЕКО" на Воррен. У виставці брали участь Школа Українознавства та обі школи парафії Непорочного Зачаття — Вища Школа II класа т. зв. "С" і Початкова Школа — класи: 4, 5, 6, 7 і 8-ма та чотири дитячі світлички, що ними опікуються 53, 63, 76 і 81 Відділи СУА.

Варто підкреслити, якщо йде про Українську Вищу Школу, то класа "С" — це діти українського походження, але вже у другім чи третім поколінні. То значить, що знання української мови у них дуже слабе. Одначе виставлені ними праці — карти України, пляни столиці України Києва говорили зовсім що інше. Вони гідні уваги, як у випрацюванні так і в знанні матеріялу. Значить Сестра Миронія, їх учителька, присвячує немало часу і праці, щоб дати дітям знання і свідомість свого походження.

Початкова Школа Непорочного Зачаття зарепрезентувала себе п'ятьма класами. Якщо йде про матеріял це ручні роботи, а головнво праці з вивчення матеріялу з українознавства. Учителки, що їх класи брали участь це: Ксеня Кучер, Ліда Савка, Зеня Брездень, Тамара Куропась і Оленка Красіцка. Ручні роботи — павутиння, маріонетки до театру ляльок, грибики з паперу, прикраси на ялинку. Все самостійні праці дітей, в яких видно не тільки естетичний смак, але й ідею, пр. корона Ісуса Христа вироблена з тернини, чи невидима золота рибка, якої немає у посудині, але так, як і в житті людини є щось чого ніхто не бачить, а людина задивлена у свою мрію живе нею. Прикраси на ялинку мають гарні українські орнаменти з мотивами вишивки. Виставка була подумана, як індивідуальний вияв творчості дітей. Поділена на групи відповідно до віку дітей. Тільки світлички мали бути оцінені як цілість. Учителки з практичних зглядів подали збірні праці дітей поодиноких клас. Це правильно, бо при спільних працях діти живаються у спільному прагненні — здобуття нагороди.

Були на виставці і індивідуальні праці. Це: Оленки Калитяк дві вишивки і гердан. Одна вишивка власної композиції, дуже оригінально подумана у двох контрастних красках. Дві кераміки — Наталі Брездень і Ліди Дяків, та дуже гарні писанки сестер Катрусі і Ліди Цісаруків. Всі вони пластунки, і в цей скромний спосіб ця організація зарепрезентувала свою участь.

Багато наших дітей ходить до публічних шкіл. Але є велике число батьків, що розуміють значення рідного середовища і посилають своїх дітей до парафіяльних, а також і до українознавчих шкіл. Тут діти не тільки дружать з рідними, але й виховуються в рідній духовості. Кожна школа виховує дітей для себе, крім того, що дає знання. В тому вартість наших рідних, приватних шкіл, та предметів українознавства, що вони навчають. Під тим оглядом зарепрезентувала себе дуже гарно Початкова Школа Непорочного Зачаття під проводом учительки Ксені Кучер. Їх праці були збірні, і їх належить поділити на групи:

1. Вірш Кізка:

**"Я не бачив України
В Україні я не жив
Та одну її єдину
Я всім серцем полюбив"**

І відповіді дітей на питання:

Чому називаємо Україну нашою батьківщиною? Як повинні ми любити Україну? Що знаю про Україну? Як уявляю її собі сьогодні?

Відповіді очевидно різні. Всіх їх тут подати не можна. Але треба підкреслити, що хоч вони тієї батьківщини не бачили, то інтересуючись її життям, сучасним життям полюбили її цілим серцем. Мені здається, що цілий секрет того як діти, які на Україні не були, родились у нових країнах, ставляться до країни своїх батьків лежить у тому, чи і наскільки учителька зуміє навчаючи даного предмету. В'яжучи дітей з усім, що зараз переживає Україна, викликати у них зацікавлення її життям і врешті полюбити. Цей дар безумовно має Ксеня Кучер, що потверджують дальші теми праць дітей і відповіді на них. Зазначую, що це праці виконувані учнями у класі, без найменшого впливу батьків, які часто "помагають" дітям.

2. На підставі читанки Дейко "Євшан зілп" учні відповідають що їм нагадує Україну. Це їх батьки, вишивки, писанки, рідна мова, рідна пісня. Це "Євшан зілп", що їх батьки передають своїм дітям, як рідний скарб.

3-тя тема: Книжка Білецької "Квітка щастя" — учні четвертої класи розбирають питання що воно таке щастя? Є різні відповіді — та найбільше це рідна родина, батьки, рідня, добре свідоцтво у школі, а головне віра в Бога. Дальша тема дуже цікава — це представлення власним рисунком, як дитина уявляє собі Україну. Все це на карті України. Є ліси, є поля, гори, але є й спроби власного віршування на тему рідної землі.

І остання 4-та тема це праця учнів присвячена пам'яті свіжо замордованого композитора України Івасюка. Ця тема зворушила всю еміґрацію, відбулася вона і в серцях молоді власними композиціями у його пам'ять. І так, як нам, що вже давно не мають нічого спільного зі школою, крім, можливо, внуків, пригадуються не раз лекції професорів, що вчили не тільки сам предмет, але зацікавлювали нас світом, так думаю і ті учні по таких переживаннях не забудуть ні учителя, ані його слів, що падають у молоді серця.

Якщо йде про дитячі світлички, які брали участь у виставці, то кожна з них має інші можливості праці, тому і їх належить під тим кутом оцінювати. Одні мають навчання раз на тиждень, одні два, а то і три рази. Є світлички, що їх відвідують діти, що знають українську мову, а є й такі, що української мови не знають. Та всі вони проваджені учительками, які дуже пильно прикладаються до своєї праці, що видне у працях дітей. Позитивне те, що Округа Дітройт має чотири світлички, які повинні бути підставою Школи Українознавства, бо головна ціль світличок, це від-

ДОПИСИ З ДІЯЛЬНОСТІ ВІДДІЛІВ

89-ИЙ ВІДДІЛ СУА, КЕРГОНКСОН, Н. Й.

Управа 89-го Відділу СУА в Кергонксоні, Н. Й. старається задоволити смак членок, як рівнож підтримати наших культурних діячів, якщо не фінансово, то принаймні духово.

"День союзнянки" кожного літа є під опікою Відділу, а цієї осені відбувся ще й дуже вдалий виступ лялькового театру. А вже найбільше всім припали до душі зустрічі з авторками Аллою Косовською і Іванною Савицькою.

Зустріч з Аллою Косовською відбулася 3-го червня 1979 р.. На ній авторка й Людмила Волянська читали її твори, які пригадали присутнім наше недавнє минуле, особливо уривок з автобіографічної повісті: "Гірський Вовк". Також прочитано "Не забути" — про голод 1933 року, "Діалог на роздоріжжі" — про Оксану Мешко та низку поезій зі збірки "Паморозь".

Алла Косовська не прийняла гонорару (50.00 дол.), а просила передати на фонд "Діти Дітям" у зв'язку з Роком Дитини.

Зустріч з авторкою Іванною Савицькою відбулася 28-го жовтня 1979 р. Вона уродженка Лемківщини, відчитала свої спомини-репортажі з подорожі по Лемківщині під назвою:

"З паломництва по сучасній Лемківщині", а також з дороги на Чорне Море, звідки вона цілком випадково поїхала на один день до Києва. Вона зворушила всіх присутніх до глибини серця й сліз своїм пієтизмом в описі про свою зустріч з Києвом і Дніпром. Як вона сказала: "Тепер я можу й вмерти, бо я бачила рідний Київ".

Іванна Савицька свій гонорар (50.00 дол.) передала через наш Відділ на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Ми дякуємо щиросердечно обом письменницям за їх безінтересовний труд, який дав нам багато душевного вдоволення.

Ольга Денисенко
пресова референтка.

Продовження: КРИЗЬ ПОРИВИ ЖИТТЯ

шапки поміж деревами (ми стояли в лісі). Ситуація була дуже неприємна, тим більш, коли наш ешелон зостався останнім і ми вперше не знали, що діється з нами. У повній темряві й без найменшого свистка почули ми врешті поштовх паротягу, що нас до себе причіплював. Було коло 2-ої години ночі. Беззвучно, в темряві паротяг потягнув наш поїзд у ліс, а там, надаючи пари, вивіз нас із напівкритичного положення. Прокинулась я вже в Люблині, де мене привітав день білосніжними лілеями, що їх хтось поставив біля мого ліжка на знак нашого рятунку.

З Люблина направили нас на знайомі вже нам Травники. Бої йшли десь дуже близько, бо нам привезли ранених просто з фронту з першою перев'язкою. Приміщення нашого шпиталю було дуже мале, а ранених була маса. Вся велика площа поміж будинками цукроварні була ними завалена. Час від часу над нами з'являвся літак і скидав бомби. Ранені тоді тратили панування над собою. Пам'ятаю, як один із тих, що лежали, ухопив мене за спідницю і

страшним голосом закричав: "Господи, воззвах Тебе, услыши, услыши, мя, Господи!" — Відбувались страшні сцени. Згодом, закоштувавши бомб у Другій світовій війні, мені попереднє здається іграшкою, але тоді — це не був жарт.

Наші відступали, а німці напірали всією силою. Ось уже наші гармати поставлені в нашому запллілі і стріляють почерез наші голови; ось уже на ранок чекають обстрілу з "чемоданів" по двірцю, — а ми все ще перев'язуємо та вислуховуємо стогони вмираючих. Немає часу вгору глянути, не то що спати й їсти. Ординарці літають із донесеннями до штабу, що міститься далеко за нами; телефонні дрти співають; гук гармат дужчає.

Раптом усе обірвалось і настала тиша. Не дай Боже зазати такої тиші! У ній криється такий жах, таке несвідоме передчуття нещастя!

Продовження буде

наймолодших літ дати дитині рідне середовище. На увагу заслуговували праці із плястеліни (цікава мишка у світличці 81 Відділу), а вже найбільше притягав рисунок також світлички 81 Відділу, як діти бачать свою учительку пані Таню. Зібрані альбоми з праць і дозвілля доповняли дуже гарно цілість зайняття у світличках.

Кінчаючи, належить подякувати тим, що прийшли на відкриття виставки і виявили своє зацікавлення: проф. Козак (ЕКО), Ірина Пеленська, голова Світового Року Української Дитини, отець Бернард Панчук ЧСВВ, парох церкви Непорочного Зачаття і подяка всім, головню учителькам, за співпрацю і уладження цікавої виставки. Не можна поминути працю журі (Оціночної Комісії), яка у складі: Галина Конопада, Марія Константин і Люба Китаста оцінили працю учительок і дітей-учнів, підкреслюючи важливість виставки як виховного моменту, та признаючи не тільки заінтересування дітей у вивченні рідного, але й їхню любов до всього виконаного. Галерії "ЕКО" щира

подяка за безкоштовне уживання кімнати впродовж трьох днів.

Якщо йде про відзначення — то Вища Школа дістала за участь у виставці книжку "Слово о полку Ігореві", а Початкова Школа історію України Аркаса. Поодинокі кляси, як і індивідуальні учасники дістали спеціальні відзначення на письмі, це всі ті, що про них вже згадано у статті.

10 грудня на запрошення Інтернаціонального Інституту з нагоди уладжованої ним Різдвяної Ночі, вибравши щонайкращі, головню з теми українознавства матеріали; уладили маленьку, але вдалу виставку, яка простояла через Різдво аж до Нового Року.

Це перша спроба. Можна сказати вдала. Належить продовжувати такі виставки, щоб заохочувати учнів до праці над собою. Треба тільки просити громаду, щоб своєю участю дала відчутти не тільки заінтересування, але і оцінку праці.

Вісті з Централі

ОКРУЖНІ З'ЇЗДИ

Дня 3 лютого відбувся Окружний З'їзд Округу Дітройт, на якому заступала Екзекутиву СУА Іванна Ратич, фінансова секретарка. Головою Округу вибрано Лідію Колодчин.

Дня 24 лютого на Окружному З'їзді Округу Нью-Йорк була присутня голова СУА Іванна Рожанковська. Головою переобрано Оксану Щурову.

Дня 24 лютого на Окружному З'їзді Округу Чікаго від Екзекутиви брала участь Ірена Кіндрачук, організаційна референтка СУА. Переобрано головою Марію Семків.

Нововибраній і перевибраним головам бажаємо багато успіхів.

СТИПЕНДИСТИ

В Європі значно кращі умовини для студіюючої молоді і при допомозі стипендій студенти закінчують студії в належному часі, навіть якщо їм приходится працювати під час студій.

Зовсім інакше ці справи виглядають в Півд. Америці. Молодші учні деколи залишають школу з власної неохоти до науки, або батьки потребують робітника на господарстві. Однак багато молоді завдяки допомозі спонзорів з Америки закінчує бодай середню школу, або "саєнтіфіко", що дає їм кращі можливості праці.

Студентам університету приходится важко, бо хоча в державних школах наука безкоштовна, то шкільні підручники, доїзд до школи та прожиток відносно дорогі так, що наші стипендії лише у деякій мірі їм допомагають. Студенти працюють удень, а вечорами ходять на виклади

та ночами вчаться. Це дуже виснажує і тому багато з них в ході студій втрачає початковий ентузіазм і вибирає постійну, менше платну працю. А тим студентам, що видержують в таких умовах до закінчення студій, треба нерідко понад десять років, тому серед наших стипендістів є багато таких, що закінчили середню освіту, а відносно мало випускників університету.

Останньо закінчили вищу освіту студенти: Марія Любачевська — бібліотекарство,* Марія Гупало — природознавство, Сергій Денега — агрономічну інженерію, о. Данило Козлінський — теологію, Ігор Пелех — теологію в Римі (дістав дозвіл на один рік малярства), Володимира Пастух — учительську семінарію.

Список середньошкільників подамо згодом.

*Під час студій було як повище, тепер диплом: "Педагогіка"

Теодозія Савицька

ГРАДУАНТИ ВИЩИХ ШКІЛ У БРАЗІЛІЇ

Марія Любачевська закінчила студії педагогії, працює учителькою в Курітібі, Парана. Стипендисткою СУА Марія була два останні роки студій. Її спонзоркою була п-ні Йоганна Михаленко, відома громадська діячка, Саскатун, Канада. Подаємо виімок з листа Марії: "Повідомляю, що я закінчила факультет педагогії в місті Іраті. Не знаю, як Вам віддячитися за Вашу опіку. Буду за Вас молитися і по можності помагати іншим так, як мені помогли. Нераз знаходила я всякі перешкоди, але за ласкою Божою все переборолла".

Марія Любачевська одержує диплом
M. Lubachevska receiving her diploma.

Володимира Пастух
V. Pastuch — student

Сергій Денега
S. Denega — student

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій

XXXII РІК ВИДАННЯ

БЕРЕЗЕНЬ 1980

ЧИСЛО 3

ЗАГАЛЬНИЙ З'ЇЗД М. М. М.

У днях 15, 16 і 17 січня 1980 р. відбулись у Парижі Міжнародні Дні і Заг. З'їзд Світового Руху Матерів (М. М. М.) Міжнародні Дні були влаштовані урочисто. Під почесним патронатом Жака Барро, міністра здоров'я Франції, і зі співучастю Алена Пое, президента Сенату, та о. Йосифа Мирмана, голови Комісії Міжнародного Року Дитини, програма була незвичайно ділова. Промовляли визначні фахівці виховання і збереження здоров'я дитини. Прибули представники Європейської Ради, різних агенцій ОН і виховних установ. Можна сказати, що це були ще одні підсумки Року Дитини, тільки в тій ділянці, що її обрав Світовий Рух Матерів, а саме — розвитку дитини від народження до 3-ьох років життя.

Та для нас найбільш цікавий Заг. З'їзд М. М. М., що мав наради в останньому дні, себто 17 січня. У ньому взяли участь члени Ради М. М. М. і представниці складових організацій. Це є різного роду міжнародні й крайові організації, що займаються дослідями родинного життя чи виховання дитини. Між тими складовими організаціями є Світова Федерація Українських Жіночих Організацій. СФУЖО репрезентувала інж. Катерина Штуль, яка є рівночасно радною М. М. М. При цьому пригадаємо, що Олена Процюк, референтка зовнішніх зв'язків СФУЖО, є представницею М. М. М. до двох Комісій ОН.

Ірина Мансо, голова М. М. М. зложила звіт з праці за рр. 1977/78. На першому місці вона поставила дослід над свідомістю і розвитком дитини від народження до 3-ьох років. Впродовж двох років зібрано велику силу матеріалу за допомогою анкетних листків, і його опрацювали фахівці. Це й

було змістом Міжнародних Днів напередодні. У дальшому переліку голова згадала про Сесію М. М. М. в Габоні, Африка, що її переведено в 1978. Темою її було "Основні потреби дитини", і це було достосоване до умовин країни розвитку. Дальшими заходами М. М. М. у звітному часі було з'ясування становища до закону про перервання вагітності у Франції і натиск на добування води для сільського господарства в Африці. Представниці М. М. М. брали участь у різних з'їздах Міжнародного Року Дитини у Женеві й Ізраїлю.

Після фінансового звіту, що виявив певну обмеженість засобів, пані голова поставила дуже рішуче питання до присутніх — чи варто продовжувати роботу? Зроблено доволі багато за останні два роки, можливості розбудови є поважні. Але до того всього бракує людей до праці і засобів. Чи вважають радні і представниці складових організацій за можливе одне й друге посилити?

Слідувала жива дискусія. Більшість присутніх вказувала на важливість осередку, що навітлює і розробляє завдання матері. Тепер, коли родина zagrożена і рівнорядне становище матері ще не всюди признане, таке об'єднання конечне. Світовий Рух Матерів існує вже 32 роки і може похвалитись різними досягненнями. Всі складові організації повинні докласти зусиль, щоб він ріс і розвивався.

З цією метою постановлено провести підготовчу роботу і скликати Надзвичайний З'їзд М. М. М. на 6 травня ц. р. у Парижі. Там уже повинен вирішитися дальший шлях організації, яка прислужилася матерям різних країн.

Докінчення: ГРАДУАНТИ

Володимира Пастух: закінчила учительську семінарію в Понта Гросса. Парана стипендисткою СУА чотири роки, спонсорами були: два роки 22-ий Відділ СУА в Чикаго, один рік Кредитова Кооператива "Певність" у Чикаго, один рік п-тво Іванна і Мирослав Гентоші з Філадельфії. Віміок з листа Володимири: "З великою радістю пишу до Вас того листа. Я Богу дякувати закінчил мій курс "Нормал". Тепер на вакаціях буду вчити дітей української мови в Парагваю.

Щиро дякую за допомогу, бо я досягнула ще один диплом, що зможу працювати на добро українського народу".

Сергій Денега закінчив студії інженерії (агрономія). Був прикладним стипендистом через чотири роки. Його

спонзоркою була п-ні Галина Горбова з Честер, Пенсильвенія. Віміок з листа Сергія: "Закінчив мої студії інженерії агрономії. Звертаюся до Вас, щоб подякувати за одержану допомогу, що була мені дуже потрібна. Хай Господь Вам щедро винагородить. Разом засилаю мою фотографію з форматури до Вашої газети".

У своїх листах градуанти дякують спонзорам та Союзові Українок Америки, що допомагають молоді. У листах усіх стипендистів видно релігійне виховання української молоді.

Дальші списки градуантів будемо поміщувати в наступних числах "Нашого Життя".

Теодозія Савицька

БРОШУРА ДЛ КОПЕНГАГЕНУ

Комісія Зв'язків СФУЖО підготувала для Світової Жіночої Коференції в Копенгагені (14-30 липня 1980) брошуру, яка навітпить основну тему Коференції "Освіта, праця і здоров'я жінки". Її опрацював відома журналістка і публіцистка Софія Наумович. У своїй праці авторка подає приклади умовин, в яких перебувають жінки-в'язні у концтаборах, чи на засланні. Там вони приневолені виконувати високі норми в недостатніх харчових і санітарних умовинах.

ЗВІТ ДЛ ПРИХИЛЬНИЦЬ

З кінцем 1979 р. Екзекутива СФУЖО опрацювала звіт про свою діяльність у тому році, поділивши його на різні ділянки. Найбільше місця присвячено зовнішнім зв'язкам. Але і в інших ділянках були досягнення, що про них зайдано. Це звіт про призначення для членок-прихильниць, які повинні бути поінформовані про працю СФУЖО. Відгук був дуже прихильний. Хоч усі справи обговорюються в бюлетені "Українка у світі" і Вістях СФУЖО, проте корисно було дістати зібраний перегляд їх.

ВИСТАВКА ПИСАНКИ В ПАРИЖІ

Від 4 березня до 6 травня 1980 відбувається у приміщенні Музею Людини в Парижі виставка писанок з різних європейських країн. Це велика подія у знайомленні світу з українською писанкою. Музей Людини — це великий центр пізнання матеріальної культури різних народів. Він переходить велику збірку ужиткового мистецтва від частин одягу до зразків вишивки включно. Заступлене там також українське народне мистецтво. Воно заповнює одну вітрину в європейській залі, яку час від часу змінюють. Однак участь у виставці писанок ми досягнули вперше. Про збірку писанок для цієї виставки подбав окремих Комітет Українського Народного Мистецтва, що недавно заснувався.

ІСТОРІЯ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК

Об'єднання Українських Жінок Німеччини вже давніше запланувало

видання збірника, в якому було б описане більш, як 30-літнє існування організації. Поодинокі відтинки того шляху опрацювали Ірина Павлюковська, Дарія Ребет та Ірина Козак. Книжка буде ілюстрована світлинами з життя і праці поодиноких Відділів ОУЖ.

КОМІСІЇ СФУЖО

Статутова Комісія СФУЖО відновлена під проводом Євгенії Янківської, незабаром уконститується. До неї входять представниці скл. організації США й Канади. Вже тепер можемо подати таких її членів — Іванна Рожанковська (США), д-р Дарія Квітковська (УЗХ), Дарія Цвик (ОУК), Ольга Заверуха (ОЖ ЛВУ). Ще не зголовили своїх представниць Об'єднання Жінок ОЧСУ і Об'єднання Українських Православних Сестрицтв. Як фахівця запрошено п-і Волощук із Торонто. Комісія почне діяти, як тільки буде доповнений її склад.

КОМІСІЯ СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ

Дня 18 листопада 1979 р. відбулася в Торонто п'ята з черги спільна Сесія Комісії Суспільної Опіки США і Канади, які діють при референтурі від 1962 р. Метою Сесії було — поінформувати українську громаду про допомогову діяльність жіночих організацій і навітлити деякі проблеми української родини.

Звіти за суспільну опіку складових організацій у США склали референтка Наталія Іванів. Їх подали Союз Українок Америки й Український Золотий Хрест. Об'єднання Жінок ОЧСУ і Об'єднання Українських Православних Сестрицтв звітів не прислали. Про суспільну опіку Організації Українок Канади звітувала Анна Бардин, Ліги Українських Католицьких Жінок Канади Марія Долішна, а Об'єднання Жінок ЛВУ Анна Федак. Характеризуючи загально цю допомогову діяльність, стверджено, що організації жертвують багато, і немає громадської акції, в якій вони не брали б участі.

Доповіді показали присутнім ділянки суспільної служби, що вимагають заходів і протидії. Опрацювали їх професійні сили. І так на тему "Батьки і знущання над дітьми" говорили м-р. Ольга Даниляк і м-р. Марія Барщик, а на тему "Пробле-

ми української родини очима суспільного працівника" д-р Марія Квітковська.

Промовляли також запрошені гості. Це були: Стефанія Савчук, почесна голова СФУЖО, яка висловила признання за старанну підготову Сесії, Раїса Мороз і Надія Світлична, які розказали про переслідування дітей в Україні і Зенон Дуда, голова Ради Суспільної Служби СКВУ, що вказав на дальші можливості розвитку нашої допомоги.

Сесією керувала Олександра Ковальська, голова Комісії Суспільної Служби в Канаді. Вона привітала на вступі всіх присутніх і зачитала привіт від Управи СФУЖО. Постанови Сесії зачитала Наталія Іванів, референтка. Закриваючи Сесію, вона щиро подякувала організаторам Сесії і всім учасникам її.

ГУРТКИ АМНЕСТІЇ

Окружною дорогою дістались до Екзекутиви СФУЖО листи трьох Гуртків Амнеції, які опікуються нашими жінками-в'язнями. Два Гуртки з Німеччини повідомляють про свої взаємини з Стефанією Шабатурою й Іриною Сенік, а третій Гурток з Данії є в контакт з Іриною Стасів-Калинець. Їх опіка триває вже кілька літ. Спершу вони писали згаданім в'язням до концтабору, куди їх листи не доходили. Але вони вперто продовжували своє діло. А з хвилиною звільнення почалось між ними листування, що дало їм велике вдоволення. Вони допомагають не тільки словом, а й пакунками. Саме коло червня 1979 р. вони заходились готувати пакунки з зимовим одягом, що мали б поспіти на осінь.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

79-ий Відділ США в Бостоні одержав від пана Степана Сідлярчука пожертву в сумі 100.00 дол., замість квітів на свіжу могилу його кузинки **сп. п. Ірини Деглер**, на потреби Відділу.

Ці гроші наш Відділ прийняв з подякою і складає цілу суму 100 дол. на Український Музей в Нью-Йорку в пам'ять покійної Ірини Деглер.

Ольга Федорів
касирка

Замість квітів на свіжу могилу кузина **Осипа Гусара** складаю 10.00 дол. на Український Музей.

Марія Матвійків

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

VOL XXXVII

MARCH 1980

No. 3

EDITORIAL

NOBEL PEACE PRIZE

The 1979 Nobel Peace Prize was received by Mother Theresa, the founder of the Monastery of the Missionary of Charity. The document presenting the award stated: This year, the world is concerned with the fate of little children, fugitives, and the poor. Mother Theresa devoted herself to this goal, and by doing so, helped the cause of peace in the world." On receiving the Nobel Peace Prize, Mother Theresa claimed: "I, myself am not worthy of this honor, but I am glad the world knows about the poor, sick, and the needy."

Usually, the Nobel Peace Prize is awarded to politicians who manage to temporarily solve a problem between warring neighboring nations. How ironic! This always seems to bring about confusion, and even threats to the peace. This was the case in 1973, when Henry Kissinger and Lia Duk Bo were awarded for their work in Vietnam. In 1978, Sadat and Begin received their award within a fortress. This time, when Mother Theresa received her award, the peace was not threatened.

In 1975, the Temple of Understanding sponsored the spiritual Summit Conference at the United Nations. Present were American Indians, Hindus, and representatives of all other races and nationalities.

Islam, Buddhism, Judaism, Christianity, and the Hindu religion were all represented. Each speaker seemed to agree that unity does not mean assimilation; it means, rather, believing your own beliefs, but not ridiculing others for their beliefs.

As mentioned before, there were five speakers, among them two women. Although it can be said of each one of them that they spoke intelligently, were well-informed, acquainted with their subjects pious, and the women speakers surpassed these descriptions. It seemed that saints stood before us. They made no attempt to strike a pose, to win admiration or popularity or to make a good impression.

The first woman to speak was the Indian Gazatio Devi, a representative of the Hindu religion. Dressed in a sari and wearing the Hindu markings on her forehead, she began by singing a prayer. The words which most impressed themselves on the audience related that God is to be found internally within every person and that everyone carries a responsibility not just for themselves but others too.

The third speaker to appear was Mother Theresa. Dressed in white with a blue trim, she spoke of the love given us by Christ; she said that the ability to help others is given us by the grace of God, and that she is only too glad to help the needy.

At that moment, I felt the urge to write of this Conference, especially of Mother Theresa. But how can one describe the warm eyes, the expression of holiness, the wrinkled face? But I could never forget this personification of goodness and love.

We are living in an age of advanced technology and materialism, which stifles spiritual values. Individuals and even entire nations are acting in a way not worthy of the people of the 20-th century.

Looking for some escape, some solution, people are turning to spiritual rebirth. Hence, the formation of religious sects. All this is an escape from the harsh reality of our surroundings. Women are beginning to play a major role in this spiritual rebirth. And the presentation of the Nobel Peace Prize to a woman confirms this phenomenon.

Reading the letters of our women from Ukraine, political prisoners from Siberia, Mordovia, and Kazakhstan, we again see the important role women play in our nation. The patriotism of these women lies deep within them, within the furthest reaches of their "self". Their feelings toward all is so far reaching and noble.

PENNSYLVANIA WOMEN HAVE AN EQUAL RIGHTS ADVOCATE

The Philadelphia Regional Council of the UNWLA at a recent luncheon of the Philadelphia Federation of Women Clubs and Allied Organizations had the pleasure of meeting Mrs. Alma R. Jacobs who agreed to an interview for our publication.

On December 1979, Governor Dick Thornburg appointed Mrs. Jacobs as chairperson of the Commission for Women in Pennsylvania. She is employed by Bell Telephone of Pennsylvania as Public Affairs Manager. Mrs. Jacobs, who is married to J. Alexander Jacobs Esquire, has a long history of serving on many community and political committees. Besides her varied activities on the state level, she was also active in business organizations which led to her nomination for "Women of the Year 1976" by the Pennsylvania Federation of Business and Professional Women. She serves as a board member on many committees as the Federation of Women's Clubs of Philadelphia etc. Recently, she was elected as Republican Area Chairman for Montgomery County Area 15. Mrs. Jacobs is listed in Who's Who in American Politics 1973-1976 and World Who's Who of Women 1978.

Throughout the interview Mrs. Jacobs spoke eloquently and convincingly about her dedication in maintaining the goal

From left to right; Carolyn Ancker — Treasurer of the Federated Women's Club, Vice-President of Women for a Greater Philadelphia. Natalia Danylenko — president of Regional Council. Alma R. Jacobs — Chairperson of the Commission for Women's Commonwealth of PA.

for equal rights for all women.

Question D. Would you enumerate your fundamental duties as chairperson of this Commission?

Answer J. The Commission was established in 1975 to be an advocate for the rights of all women in all areas of the commonwealth and in all types of situations. The Commission is responsible for carrying out state policies of the ERA (Equal Rights Amendment) and with increasing the efforts of state government to eradicate sex discrimination in Pennsylvania. My contribution is to be an advocate to all women of the commonwealth and not only to one particular segment. Women have an option to do what they want to do. It took me a long time to achieve the goals that I have achieved. I would like to feel that I am making it easier for women to accomplish goals in much less time. Only a decade ago it would have been

impossible to have the job I have now which was traditionally held by men, but because of the affirmative action and upward mobility and the E.E.O. Equal Employment Opportunity in the Bell System these restrictions have been lifted and given women an equal opportunity for job placement.

Question D. What guidelines can you offer professional women who seek executive positions?

Answer J. I would like to express the importance that women should be qualified for the jobs that they are seeking. Everyday our lives are touched by politics and government. It is essential for women to be active in community and civic affairs, as well as being active in the political party of choice. Many women are running for political office and getting elected.

Question D. If a woman finds that she is being discriminated against whether it is a qualified job position or equal salary, what can she do?

Answer J. Contact the Commission for Women. My function is one of communication. We have proper agencies in government that will help and advise anyone to get the answers they need.

Since the beginning of the New Year the Commission has sent a report to Congress to support a bill granting an 18% per mile tax deduction for charitable use of cars; this would be advantageous to organizations as ours.

Mrs. Jacobs assured that communication lines with the Commission and our organization will be open through possible Legislative meetings in Harrisburg, Pennsylvania. We will also be receiving a bi-weekly column "The Womens Report" updating all pertinent information edited by the Commission.

Lesia Stachniw Diaczenko
Branch 98

=====

BETWEEN US AND TELEPHONE
BY L. KALYNOWYCH

Often we meet someone in search of a present for a close or not so close a friend. Once, in conversation, my niece brought up this very topic.

— Aunt Luba, my husband and I are visiting Roman and Taisa and I don't know what to get Roman for his birthday. I haven't seen them for a while and I haven't the faintest idea as to their likes and dislikes.

From this I deduced that the two couples were friends but not too close. Therefore it would do to get something general, not too personal.

— Roman likes gardening in the spring. He enjoys reading adventure novels and I also know he likes exotic cheeses.

— So an elegant basket of cheeses, approximately \$8, would be nice.

— But the cheeses I choose might be either too ordinary or too exotic for him.

— Then let's turn to books. Frederick Forsyth's book, "Devil's Advocate" is very popular. Or how about Danko Viter's "Daleki Mandry."

My niece bought Danko Viter's novel and flowers for the couple; as a birthday present, Roman received Forsyth's novel. In

this case, both sides were pleased with the choice of presents.

The situation does not always fall into place this way, however. It is very embarrassing when someone receives a present which was too expensive. Young people, especially, should heed this; they should give such presents as they can afford with their meager earnings. If a present is too expensive, the receiver will feel badly since he will probably not be able to retaliate and because he knows how much this expensive present set back his friend.

While buying presents, one should keep to these basic guidelines: — children for children — from \$1.00 to \$3.00:
— unemployed youth — from \$3.00 to \$6.00:
— adults for adults — from \$5.00 to \$15.00. Closer friends can surpass these amounts.

What NOT to buy:

- for children: too many toys (better to get books);
- for youth and students: clothes, money, jewelry, personal items;
- for adults: household items (unless you know each other very well).
alcohol, when visiting active Plastuny.

Money can be given only to close, elderly friends. The following items form nice presents and don't embarrass the receiver: books, records, music boxes, magazine and newspaper subscriptions, exotic nuts and cheeses, flowers, and games (for children).

A present should be appreciated by both sides. It should show attention and interest from the side of the giver; therefore, it is essential to select gifts with the interests of the receiver in mind.

OUR COVER

Our cover shows a reproduction of a painting by Zoya Lisowska. Wira Wowk surprised us all by printing several reproductions of Zoya Lisowska's art work in her poetry collection "Meandres" Zoya Lisowska lives in distant Geneva, therefore, these prints are as if an art exhibit in miniature.

Zoya Lisowska is an artist who constantly needs and desires new sensations, new impressions. She seeks

inspiration for her work in every day life: travel (Rome, Paris, Rio de Janeiro, Ireland), recollections of Ukraine, and religious themes.

She takes in the world intuitively and presents it in the same fashion. She paints energetically, with great temperament and expression, with a sure hand. The main intention of an artist is to capture the moment; that is why she does not stop to fill in details. Essential is the character of the painting. That is why she uses, almost exclusively, gouache.

One can speak of Zoya Lisowska as the humanist of painting. In her paintings, she represents a full spectrum of feelings. In paintings with Hutzul themes, again are represented various humanistic expressions. Especially interesting are Zoya Lisowska's "Self-Portrait," oil, 1957 and the portrait of Wira Wowk, oil, 1956.

Zoya Lisowska used color in order to emphasize the importance of the psychological moment. Form, composition, and color all work together with the artist in creating one harmonious whole.

Slava Gerulak
Translated by M.Y.

Зоя Лісовська. Трійці музики, гваш, 1954

Z. Lisowska — Three Minstrels, gouache, 1954.

PROFESSION: O

We are living in an age of questionnaires, statistics, and lists. No matter where one lives, no matter what one does, one always seems to be filling something out, answering some questions.

Staying at a hotel, getting credit in a store, looking for a job, joining an organization — all involve filling out a questionnaire. And almost every one of these questionnaires pose this question: "profession?"

If a woman has a profession, there is no problem. But what if a woman is "only" a wife and mother?

When the questionnaire is in English, one can simply put "housewife" or "homemaker". But what if the questionnaire is in Ukrainian? There is not simple word for the oldest profession in the world in the Ukrainian language.

So the Ukrainian woman simply fill in the question with a

dash or a zero. In our Ukrainian questionnaires, these zeros appear approximately 50-60% of the time. Therefore, there is a big zero for all those who play an essential role in our society — the cultivation of Ukrainian identity in the home.

Today, American women have gained respect for their work as housewives; we don't even have a word for "housewife." Today, Americans have a monetary value set for household work, used in divorce cases. But how can one measure the effect a woman has on the atmosphere of the home, on future generations, on the value of life? A monetary price cannot be set.

How ironic that the very women on whom so much depends, in statistics and in professional life, list their noble profession as a big zero.

O-ka
Translated by M.Y.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Ділимось сумною вісткою з членством СУА і приятелями, що 16-го грудня 1979 р. на 85-му році життя упокоїлася в Бозі довголітня членка 23-го Відділу СУА бл. п. **Анна Сидор** в Дітроїті, Міч.

Покійна народилася в селі Маковіска. Її муж Іван помер 1930 р., вона осталася з малими дітьми. 1977 р. померла її донька Гелен. Покійна пережила тяжкі часи.

Однак Покійна старалася по змозі помагати своєю працею в імпрезах 23-го Відділу СУА як його членка.

У похоронному заведенні більше число членок стояло біля домовини з почеленими відзнаками СУА. Голова 23-го Відділу Люба Петрик з жалем прощала бл. п. Анну Сидор, згадуючи її діяльність у Відділі.

Покійну поховано з церкви св. Івана Христителя. Похоронні відправи відслужив о. прелат М. Бохневич, згадуючи Покійну як чесну та релігійну людину.

Бл. п. Анна Сидор залишила в смутку двох синів Євгена і Стефана, синову і чотирьох внуків.

Спи, Дорога Союзяно, нехай американська земля буде Тобі легкою!

Анастасія Коропишин

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Анна Сидор** складає на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 10 дол.

Емілія Іваниш, членка 23-го Відділу СУА

РІЧНІ ЗБОРИ

1-Й ВІДДІЛ СУА, НЬЮ-ЙОРК, Н. Й.

Річні загальні збори Відділу відбулися 8-го грудня 1979 р. Окружну Управу Нью-Йорк репрезентувала Надія Савчук. Вибрано нову управу в такому складі:

Лідія Магун — голова, Анна Серант — заступниця голови, Марія Мотиль — протоколярна секретарка, Стефанія Семущак — заступниця секретарки, Віра Шуль — кореспонденційна секретарка, Стефанія Гуменюк — касирка.

Референтки: Галя Дармограй і Марія Савицька — організаційні, Людмила Костюк і Марія Старостяк — культурно-освітні, Анна Куснірчук і Іванна Жовнір — імпрезові, Євгенія Вацик і Юлія Росцішевська — виховні, Параскевія Брожина, Анна Баран і Лідія Баранська — суспільної опіки, Михайлина Баран і Стефанія Лешко — пресові, Анна Натина — мистецька і зв'язкова музею, Катерина Лехіцька — мистецька, Катерина Папуга — зв'язків, Евдокія Криль, Розалія Криль, Анна Підгородецька і Ольга Кузьмин — господарські, Катерина Папуга, Марія Сисак Ярослава Костирка — базарові, Марія Старостяк і Іванна Мачай — референтки архіву.

Контрольна Комісія: Леся Гой — голова, Стефанія Лешко, Павлина Книш, Павлина Смерчинська, Анна Яковів — члени.

Наталія Валько — делегатка до Об'єднаного Комітету.

Михайлина Баран
пресова референтка

33-Й ВІДДІЛ СУА ІМ. ЛЕСІ УКРАЇНКИ, КЛІВЛЕНД, ОГАЙО

Загальні збори Відділу відбулися 3-го лютого 1980 р. в присутності голови Окружної Управи Ірини Кашубинської. Вибрано нову управу Відділу в такому складі:

Ярослава Гергель — голова, Ольга Городиська — заступниця голови, Володимира Полянська — друга заступниця голови, Ольга Демянчук — секретарка, Марія Футей — касирка, Луція Медичька — фінансова секретарка.

Референтки: Марія Фаріон і Люба Мичковська — культурно-освітні, Дарія Микита — стипендійна, Євгенія Дубас — виховна, Зеновія Ярош — касирка садочка, Марія Мудрак, Анна Стецяк і Євгенія Гейнеш — суспільної опіки, Стефанія Городиська — пресова, Анна Задойна, Ольга Фік, Ірина Романів, Марія Гнидка і Александра Мачалаба — господарські. Контрольна Комісія: Дарія Кузьмин — голова, Емілія Воляник, Александра Волошин, Марія Фаріон, Віра Смаль-Стоцька — члени

Ольга Демянчук

СКЛАДАЙТЕ ДАТКИ НА

"ПРЕСОВИЙ ФОНД 'НАШОГО
ЖИТТЯ'!"

CHILDREN'S EMBROIDERED CLOTHING

For the start of the course of Ukrainian embroidery in Sept. 1979, the Philadelphia Regional Council of UNWLA invited Mrs. Myroslava Stachiv to display her embroidery exhibit and to give the first lesson for the course. An expert in Ukrainian embroidery, she is known for her embroidery exhibits and map "Embroidery of Ukraine". At this exhibit she displayed examples of embroidered children's clothing which she prepared for the Year of the Child.

In this and next month's issue we present a few of her examples with the designs used.

Fig. 1. Girl's Dress, embroidered with a design from Bukovyna using cross stitch and black double-running stitch. It is made from white fabric of fine weave, McCalls's pattern #5479. The front part of

the sleeves' design is embroidered by direct count of the fabric's threads, while to the back a fine guide-mesh is needed, since the fabric there goes diagonally. The size of the guide-mesh must be matched to the scale of the fabric.

Fig. 2. Boy's Jacket, of a fabric similar to that of the dress, embroidered at front closure and cuffs with a design from the area of Bohuslav (central Ukraine), done by the technique called "nabyruvanya". This technique is shown in Fig. 3. On the jacket this design was trimmed by a black edging which is repeated on the collar.

"NABYRUVANYA"

This method of embroidering is used in the area of Boyslav (Kiev region), where it is used *exclusively* for men's and boy's

shirts (never for women's). Only four colors of threads are used: black, red, yellow and white. Working with one colored thread at a time, we cover four threads of fabric with each horizontal stitch, shifting each succeeding stitch two ground-threads to the right at the same time advancing the needle one ground-thread up or down, depending on the design (fig.3.). Done this way, the stitches of the design appear to lie as bricks in a wall. Having completed the part of the design of one color, we proceed to work in the other color.

Note: In order to properly understand the drawing of the design and Fig. 3., we must perceive the black lines which create the grid as representing the ground-threads of the fabric.

See next page

ВИШИВАЙМО ДЛЯ ДІТЕЙ

На свято Спаса під церквою у Гантері було багато дівчор у вишитому вбранні. Тримаючи в руках кошички з овочами метушилися, як живі квіточки.

Для мене це була небуденна краса, однак вражала стандартність візорів на одягах.

Це діти України, а там така різноманітність у вишивці. Ввижались мені одяги з різноманітною вишивкою, що репрезентувала б різні райони нашої батьківщини.

Дітям треба дати змалку нагоду бачити різноманітність і красу української вишивки, тоді вони будуть її любити, шанувати і респектувати в будучому житті.

Мабуть кожна українська мати хотіла б вишити одяг своїй дитині,

однак часто не знає, як взятися за це діло. Тут кілька порад.

1) Купити матеріял, на якому можна вишивати без канви. Намочити його у воді, висушити і випрасувати, щоб опісля не збігся.

2) Вибрати просту форму (патерн) для викраання одягу.

3) Вибрати візр, який хочемо вишивати. Стіби і кольори визначають

його районуову приналежність і назву.

4) Не міняти кольорів у візрі.

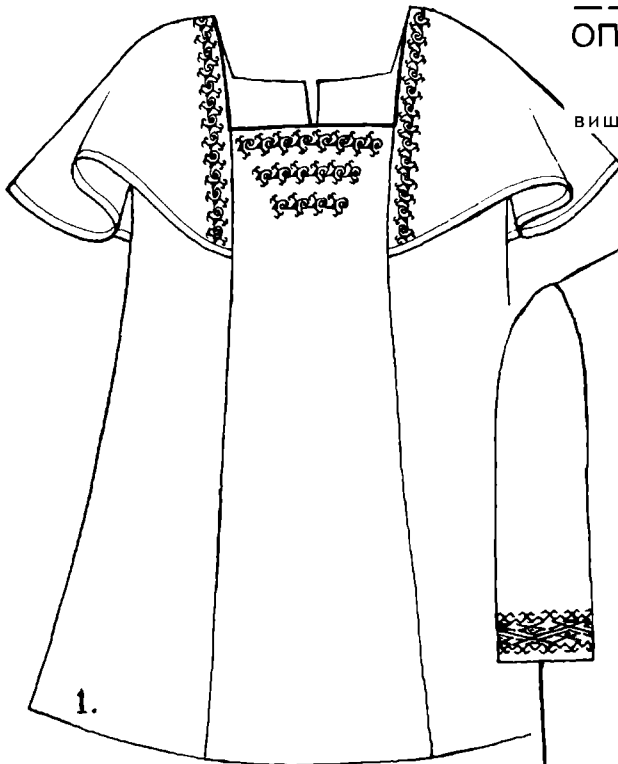
На малому куснику полотна вишити фрагмент візру для проби. Це дасть образ величини і ефектовности.

Майже всі візри починати вишивати від головного мотиву по середині (грудей, рукава, пояса), тоді розшивати його на боки. Це надає вишивці балансу.

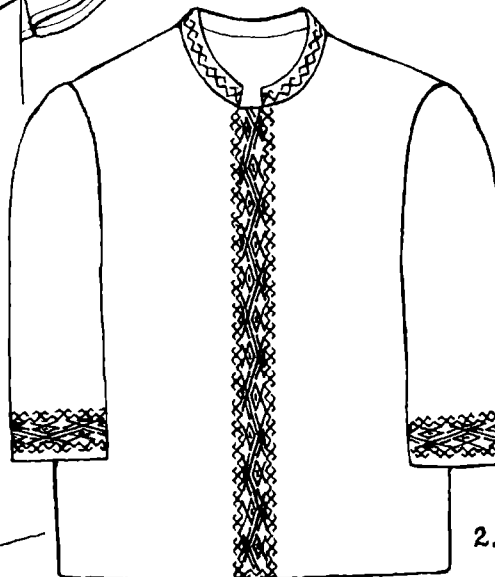
Мирослава Стахів

ОПИС ЗРАЗКІВ

Ч. 1. Суконочка для дівчинки, вишита буковинським візром.

Суконочка для дівчинки

Жакетик для хлопчика

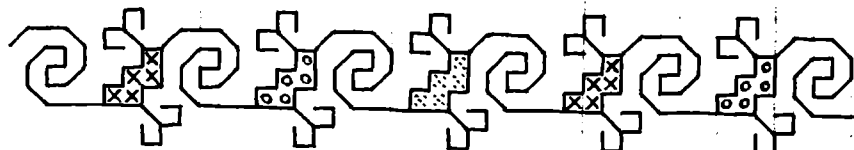
виконана хрестиками і двобічною стебнівкою.

Суконочка з білого матеріялу дрібного ткання, виконана за формою Mc Call's #5479. Передня частина рукавця вишита за рахунком ниток. Продовжуючи вишивку на задній частині, треба вжити канви, бо матеріял там іде скісно. Грубість канви треба дібрати до розміру тканини матеріялу.

Ч. 2 Жакетик для хлопчика з такої самої матерії, як суконочка. Він вишитий спереду і на манжетах візром з Богуславщини, що виконаний "набируванням". Цей стіб нижче описаний і показаний на рис. ч. 3. Край візорів і комір обведені чорною стебнівкою.

НАБИРУВАННЯ

Цей стіб є в ужитку на Богуславщині (Київщина). Набируванням вишивається *виключно* хлоп'ячі і чоловічі сорочки (ніколи жіночі). Вживається лиш чотирьох кольорів ниток — чорна, червона, жовта і біла. Щоб добре зрозуміти рис. 3. і рисунок візру до жакетика, треба собі усвідомити, що чорні лінії, які творять сітку, представляють нитки полотна. Поземим стібом покриваємо вишивальною ниткою чотири нитки полотна, і набираємо голкою дві нитки полотна, але на одну нитку вище попереднього стібка, як показано на

Візр до суконочки

•• ЖОВТА X ЧЕРВОНА •• ЗЕЛЕНА

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ОЩАДЖУЙМО У ВАРЕННІ

При сьогоднішній дорожнечі харчів в Америці, усі популярні жіночі журнали переповнені постійно приписами на ошадне куховарення. Думаю що і нам треба шукати за пристосуванням відомих у нашій кухні страв до цієї дорожнечі, особливо м'яса. Ось деякі з таких ошадних м'ясних страв, які я часто використовую з дрібкою фантазії.

СТРАВИ З МЕЛЕНИМ ІНДИЧИМ М'ЯСОМ

Недавно почало появлятися у харчевих крамницях мелене м'ясо з індика. Найлегше зробити з нього січеники з доданням яйця та

присмаженої цибульки, соли та перцю. Але це м'ясо у смаку дуже "нецікаве" і такі ж нецікаві з нього січеники. Тому я випробувала такі можливості:

1. Додати до меленого індичого м'яса, одну третину його скількості меленої вареної шинки, або ще краще сильно вудженої шинки т. зв. "вестфальської" чи іншої та з цього робити січеники.

2. М'ясо приправити лише яйцем і сіллю та перцем, але підсмажені січеники покрити пластинками сиру (американського, чи іншого гострішого) й лекти під отвертим вогнем.

3. Спарити листки капусти і завинути в них приправлене, як на січеники індиче м'ясо, так як робимо голубці. Уложити ці завиванці в мисці, підлити горячою водою і душити під покришкою на малому вогні годину, або душити годину в печі. Перед поданням на кожний завиванець нашожити пластинку сиру і припекти на отвертим вогні. Можна до того подавати помідорову підливу або з печеричок.

4. Приправити мелене індиче м'ясо яйцем і сіллю, робити з нього малі кулі даючи до середини 1/4 ложечки меленого хрону. Обтачати в муці обсмажити на товщі, а опісля душити ще принаймні півгодини на малому вогні в хрінній підливі.

5. Мелене індиче м'ясо, вимішати з вареним рижом у скількості одної третини м'яса, додати два яйця, цибульку, сіль, перець. Виробити в руках подовгуваті "зрази", обтачати в муці, опісля в розбитому яйці та тертій булочці. Смажити обережно на товщі, щоб не припалилися. Подавати або з помідоровою чи грибовою підливами, або зі шпінатом.

О. К.

рис. 3. Тоді кладемо черговий стіб знов через чотири нитки полотна і набираємо знов дві нитки — ідучи або вище або нижче, залежно від узору. Стіби у зорі, вишиті набируванням, виглядають наче цеглини в мурі. Закінчивши виконання одним кольором приступаємо до вишивання другим кольором нитки.

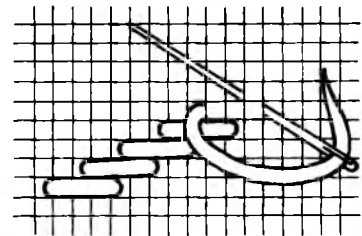
ДИТЯЧЕ ВИШИВАНЕ ВБРАННЯ

У вересні 1979 р. для відкриття курсу української народної вишивки

Округа СУА Філадельфії запросила Мирославу Стахів влаштувати виставку вишивки та виголосити першу лекцію курсу. Мирослава Стахів це знавець української вишивки, яка вже відома зі своїх виставок і мапи "Україна у вишивці".

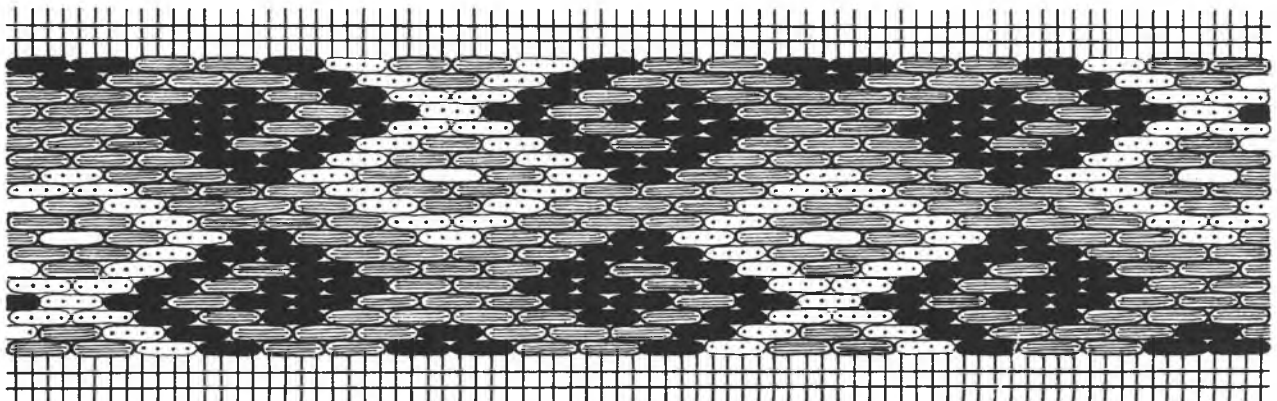
На цій виставці М. Стахів показала вишиваний дитячий одяг, що його вона виготовила з нагоди Року Дитини. Подаємо в цьому і черговому числі кілька зразків та взірці, достосовані до них.

Стіб "набирування"

3.

Взір до жакетика

● чорна   ◯ червона   ◯ жовта   ◯ біла

ВЗІР ДО 2.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА НЬЮ-ЙОРК

Округа Нью-Йорк має 13 Відділів. Усіх членок 520. Сім Відділі є меценатами Українського Музею, 10 спмагаючими членами й один звичайним членом. Округа висилає протоколи з місячних сходин до дальше віддалених Відділів. Голова і вісім делегаток брали участь у пресовій конференції й у конференції зв'язків в Ірвінгтоні. "День Союзянки" на "Союзівці" в серпні і "Веселий Вечір" в грудні, це імпрези, які уже ввійшли в традицію Округи Нью-Йорку. Цьогорічне засвічення різдвяної ялинки в вікні домівки СУА в Нью-Йорку відбулося 21-го грудня і було присвячено політичним в'язням-жінкам в Україні. Багато членок СУА з головою в проводі і приятелі взяли участь у засвіченні ялинки. Праця в нашій Окрузі проходить гармонійно і дружньо. Великий вклад праці в Округу дають Відділи. Управа під проводом голови О. Щурової утримує тісний зв'язок з Відділами.

Галина Білик
пресова референтка

1-ИЙ ВІДДІЛ СУА, НЬЮ-ЙОРК, Н. Й.

(Хроніка від січня до грудня 1979.)

Відділ нараховує 78 членок. Протягом року відбуто 9 ширших сходин і 3 засідання управи. В січні відбулася традиційна "просфора" з різдвяною програмою, колядками та з участю молоді і дітей. Референтки суспільної опіки, П. Брожина і Анна Баран ходили з колядою до хворих членок. В лютому на ширших сходинах прочитано та обговорено "Резолюції 18-ої Конвенції СУА". Березень присвячений Т. Шевченкові, тому культурно-освітні референтки Анна Серант і Людмила Костюк відчитали і проаналізували поеми Т. Шевченка "Наймичка" і "Лілея". У квітні висвітлено прозирки "Писанки" і "Обрядове печиво". Голова Відділу Лідія Магун була присутня на "Симпозіум СФУЖО", що відбувся в Українському Музеї, та на цілоденній конференції, яку влаштувала "Міжнародна Організація Жінок Америки" з нагоди "Року Дитини". У травні культурно-освітня референтка відчитала доповідь "Київська княгиня — св. Ольга". Відділ взяв участь у фестивалі на 7-ій вулиці в Нью-Йорку. Комітет фестивалю очолила почесна членка 1-го Відділу Катерина Папуга. Завдяки жертвенності членок у формі предметів і печива та завдяки спільній праці фестиваль увінчався матеріальним успіхом. Відділ брав участь у громадському житті Нью-Йорку. Членки були присутні на святкуваннях з нагоди "Року Дитини", продавали жетони з тієї нагоди, на 30-літті заснування "Пластової Станиці" в Нью-Йорку і на маніфестації проти поневолення українського народу большевицьким окупантом. Відділ писав листи в справі наших дисидентів до сенаторів і конгресменів і одержав відповіді з їх прихильним відношенням до нашої справи. Членки писали листи до трьох політичних в'язнів. Вислано посилку родині політв'язня в Україну. В жовтні членки взяли численну участь у 10-літті 104-го Відділу. Голова Л. Магун склала привіт, а Ольга Сливка, членка 1-го Відділу та організаторка і хресна мама 104-го Відділу, зложила побажання та подарувала від себе і Відділу 100 дол. У

Нововибрана голова 1-го Відділу СУА Лідія Магун вручає дарунок уступаючій голові Лесі Гой, за довголітню працю у Відділі. Поруч заступниця голови Анна Серант Newly appointed President of UNWLA Branch 1, Lydia Magun presenting the former President with a gift.

листопаді відбувся вечір, присвячений 10 новим членкам, яких Відділ приєднав за останній рік. Референтка суспільної опіки Параскевія Брожина відвідувала хворих в домах і шпиталях та посилала побажання скорого видужання. Вислала 4 пакунки з одягом до Бразилії, а два до Аргентини. Мистецька референтка Анна Наташа розпродала більше чим 10 вигравшких книжечок Українського Музею

Відзначення двох членок 1-го Відділу срібною відзнакою за 25-літню активну працю. Зліва до права: Анна Баран — відзначена членка, Лідія Магун — голова, Стефанія Лешко — відзначена членка, Леся Гой буває голова

A. Baron and S. Leshko of Branch 1 being awarded for their long and hard work.

та святочні різдвяні картки. Подаровано малі вишивані речі до крамнички Музею. Приєднано Музееві 4 нові членки. Відділ співпрацює з Окружною Управою, 5 членок займають у ній різні пости. В травні Відділ приготував полуденок на "з'їзд голів Окружних Управ". Членки взяли численну участь у спільних імпрезах Округу, як "День Союзянки", на яку Відділ виготовив таблицю, де у знімках представлено участь дітей і молоді в праці Відділу. У "Веселому Вечорі" та в засвіченні ялинки на балконі домівки СУА. Відділ є членом Об'єднаного Комітету міста Нью-Йорку. Сповнив всі зобов'язання до Головної Управи, підтримує журнал "Наше Життя", зложив 200 дол. на Пресовий Фонд і 450 дол. на Запасний Фонд. Спонзорує стипендистку в Бразилії, дав грошеву нагороду для студента Академії св. Юра, жертвував на прикрасу місцевої церкви. Вислав допомогу вдові на Лемківщині та склав гроші для Раїси Мороз. У грудні членки взяли участь у 25-літті 64-го Відділу СУА.

У Відділі існує повна гармонія і співпраця. Після сходин господарська референтка Евдокія Кріль гостила членок кавою і солодким. 8-го грудня відбулися річні загальні збори з участю 48 членок. Головою Відділу переобрано Лідію Магун. В цей самий день у пам'ять померлих членок відправилася Служба Божа.

Михайлина Баран
пресова референтка

21-Й ВІДДІЛ СУА БРУКЛИН, НЬЮ-ЙОРК

(Звіт від січня до грудня 1979 р.)

Загальні збори Відділу відбулися 31-го грудня 1978 р., на яких переобрано головою Емілію Ройовську.

На перших ширших сходинах Відділу 28-го січня 1979 р. відсвятковано "День Незалежності України".

18-го лютого на засіданні управи накреслено план праці на біжучий рік. Щоб посилити нашу фінансову базу 4-го березня успішно зорганізовано і переведено розривково-доходову імпрезу "Запусти-забаву" для членок та громадянства, в якій брала участь Ірина Біскуп, що грала на акордеоні і співала Приходовими імпрезами були також великодній і різдвяний базари. Відділ, як один з найстарших Відділів СУА, кожного року вшановує померлих членок піонерок сходинами — поминками. Цього року такі сходини відбулися 1-го квітня. На них загощила культурно-освітня референтка Округу Надія Савчук.

З нагоди звільнення Валентина Мороза і Георга Вінса Відділ написав листи з подякою до президента Картера.

В червні суспільна опіка перевела збірку копо церкви на покриття коштів пачок до Бразилії. Членки Відділу брали участь у "Дневі Союзянки" на "Союзівці", 21-го жовтня відбулася імпреза в пошану 100-річчя уродин Симона Петлюри. Дповідь пера д-ра Луки Луцева виголосив д-р М. Зарицький. Дальшу частину програми вповнили Л. Ларсен і Л. Андрусинин грою на бандурах, сольоспів маестра Л. Рейнарівича (при фортепіані проф. Тарас Левицький). Програма була добре опрацьована і добре виконана.

1979 рік був проголошений "Роком Дитини", тому Відділ закупив букварі і книжки та вислав потребуючим українським дітям в Бразилії. Вислано 10 пачок з одягом. Відділ перевів збірку між членками і нечленками на допомогу Раїсі Мороз. Збірка дала 433 дол. Відділ відбув

два засідання управи і шість ширших сходин. На сходинах обговорювано обіжники з Централі і Окружної Управи. Вирівняно всі вплати до Централі і Окружної Управи. Добра воля, жертвенність, згода і постійна праця, це причини успіху нашого Відділу

Марія Гусаківська
пресова референтка

35-Й ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ, ОЗОН ПАРК, Н. Й.

(Звіт за час від 1-го січня до 31-го грудня 1979 р.)

У звітному році Відділ відбув 3 засідання управи і 6 ширших сходин членів.

Дня 1-го січня 1979 р. Відділ взяв участь у новорічній зустрічі, яку влаштувала місцева клітина УККА при співпраці усіх організацій і установ. Чистий прибуток розділено по рівному між місцевою Школою Українознавства і місцевим Відділом Товариства за Патріархальний Устрій УКЦеркви.

Загальні збори Окружної Управи СУА відбулися 25-го лютого 1979 р. Взяли в них участь 3 делегатки Відділу, а саме: Пелагія Юркевич голова, Казимира Хробак і Валентина Третяк. П. Юркевич помагала в приготуванні прийняття для делегаток на час обідньої перерви.

Загальні збори Українського Музею відбулися 4-го березня. В них взяли участь дві делегатки Відділу, а саме: Валентина Третяк і Пелагія Бабська. Вони вплатили членську вкладку в сумі 100 дол. і подарували Музееві вишитий обрус і сердак.

Дня 27 березня відбувся в Озон Парку Шевченківський концерт заходами місцевого Відділу УККА при співпраці Школи Українознавства та всіх організацій і установ. Членки Відділу брали активну участь у підготовці і у виконанні програми (співали в місцевому хорі).

Щоб придбати фонди Відділ влаштував продаж печива 6-го березня. Прибуток з продажу дав суму 111.35 дол. 8-го квітня повторено продаж печива і зібрано 88.50 дол. З каси Відділу виплачено на Фонд "Церкви в потребі" 30 дол., на місцеву світличку — 30 дол. і на допомогу школі юних Бандуристів, яка діє на нашому терені 50 дол., на "Сорокоусти" поминальні Богослужби за померлих членок 10 дол.

Дня 28-го квітня відбувся Симпозіум СФУЖО. Голова Відділу Пелагія Юркевич брала активну участь у підготовці полуденку.

Відділ влаштував традиційне "свячене" 6-го травня. Окружну Управу репрезентувала голова Оксана І. Щурова. У "свяченому" взяла також участь Любов Волинець, заступниця голови СУА. Вона висвітлила фільм про українську писанку. В програмі брала участь Школа Юних Бандуристів, Зінаїда Левицька і Церковний Хор під батуту проф. Тимоша Білостоцького. Бандуристи виконали низку народніх пісень, З. Левицька по-мистецькому прочитала гумореску Івана Керницького-Ікера про Великдень п. н. "Спомин із мого дитинства", а хор проспівав декілька воскресних пісень. Імпреза принесла чистого прибутку 700 дол. Відділ закупив обруси на "свячене". З тієї нагоди Відділ передав 25.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Членки Відділу взяли участь у привітанні Валентина Мороза 12-го травня. Відділ включився активно в акцію писання листів до президента Джіммі Картера та його дорадника Збігнева Бжезінського з подякою за їхні старання про звільнення з заслання В. Мороза і за дозвіл приїхати йому і його дружині і синові до США. Збірка на фонд родині В. Мороза, яку перевела голова Відділу П. Юркевич принесла суму 235 дол.

Відділ вислав кондоленційного листа до Української Консерваторії в Україні з приводу трагічної смерті композитора Володимира Івасюка. Відділ пожертвував 50.00 дол. на акцію допомоги політичним в'язням.

Дня 20-го серпня на "Союзівці" відбувся "День Союзянки". Наш Відділ репрезентувала голова П. Юркевич, вона подарувала фанти і зайнялася розпродажем квитків на виграш.

Місцева парафія відзначила свій "срібний ювілей" 7-го жовтня і членки Відділу включилися активно до підготовки тих святкувань і взяли в них участь. Управа помістила привіт в Пропам'ятній Книзі, вплативши на її друкування 30.00 дол.

Дня 5-го листопада Відділ влаштував популярну товариську зустріч т. зв. "Кард і Бонко Парті". Прибуток з цієї зустрічі збагатив касу Відділу на 300 дол.

16-го листопада упокоїлася в Бозі довголітня, активна членка Відділу бл. п. Марія Вовк. Членки Відділу взяли молитовну участь в поминальних Богослуженнях в похоронному заведенні і в церкві. Зложено жертву на Служби Божі і вінок.

Управа і членки перевели 20-го листопада біля храму збірку на фонд "Матері і Дитини", яка принесла 132 дол.

Окружна Управа СУА, Нью Йорк, влаштувала 2-го грудня "веселий вечір". В тому вечорі взяли участь представниці Відділу П. Юркевич — голова і Анна Опарик. П. Юркевич допомагала в підготовці господарської частини, як також і під час З'їзду голів нью-йоркської Округи.

Членки Відділу відвідали три хворі старші членки-сеньйорки, та вручили їм скромні подарунки. Відділ зібрав і вислав до Бразилії чотири посилки з одягом для потребуючих.

Дня 21-го грудня Окружна Управа влаштувала засвічення ялинки на балконі домівки з відповідною програмою.

Продано п'ять книжечок льотерійних на Український Музей на суму 50.00 дол. Голова рівнож розпродала 250 штук святочних карток що їх видав Український Музей на 75.00 дол.

Анна Опарик

64-ий ВІДДІЛ СУА, НЬЮ-ЙОРК, Н. Й.

(за час від 1 січня до 31 грудня 1979 р.)

21-го січня 1979 р. відбулися загальні збори, які перевибрали головою Відділу Марію Даниш.

Протягом 1979 р. організаційна референтура придбала 4 нові членки і тепер Відділ нараховує 96 членок.

В звіттовому році Відділ приготувався до відзначення свого 25-річчя і в тій цілі вибрано комітет, який очолила Поля Книш. Постановлено видати ювілейну книжку, яку

редагувала членка Відділу Уляна Любович. Мовною редакторкою була Марія Барагура. Збірано матеріяли й усі референтки виготовляли звіти. Про цілість цієї великої для Відділу події появились статті Марії Савчак у "Свободі" і "Нашому Житті".

Культурно-освітня референтка приготувала програми на щомісячні ширші сходи. В лютому відбулася просфора, на якій Оксана Щурова прочитала вїмки зі статті Терентія Кравича про Свято Життя, свято Нехрестя, про Світ Божий і релігійне мистецтво, як також розказала про колядки.

В березні поділилися своїми враженнями з поїздки в Україну Ніна Самокіш і Марта Зелік, яка ілюструвала свою розповідь прозірками. В квітні відбувся вечір з нагоди "Року Української Дитини", на якому Евстахія Гойдиш виголосила доповідь "Дитина в творах Тараса Шевченка", а вибрані до цього поезії читала Христя Навроцька. Співочий гурток "Промінь" під проводом Богданни Волянської відспівав три пісні.

В травні відбулося, вже традиційне для Відділу "свячене", на якому Оксана Щурова відчитала три поезії з України, пов'язані з трьома празниками — Воскресінням, Днем Матері і звільненням Валентина Мороза. Марія Савицька відчитала поезію Уляни Кравченко "Під Великдень".

У зв'язку з відзначуванням 25-річчя у вересні відбулася зустріч членок з бувшими головами Відділу: Іванною Рожанковською-засновницею, в заступстві другої голови Христі Воевідкової — Христею Навроцькою, Марією Ржепецькою, Полею Книш, Марією Савчак, Оксаною Щуровою і Марією Даниш, які поділилися спогадами зі своєї праці "на поважно і на весело".

В жовтні відбувся вечір, присвячений великому композиторові Станиславові Людкевичеві. Вечір був плянований у його 100-ліття. Марія Даниш подала життєпис композитора, Марія Савицька прочитала спомин студента М. Шалапи "Чародій музики" ("Літературна Україна" 26 січня 1979 р.) Уляна Любович поділилася своїми особистими спогадами про незабутнього Сяся Людкевича. Ольга Гірняк відспівала три пісні у супроводі Лева Стругацького. Цей дуже цікавий вечір закінчився прослуханням величного "Кавказу" у виконанні симфонічної оркестри і хору "Трембіта" зі Львова.

У листопаді відзначено 35-ліття смерті Митрополита Андрея Шептицького. В програмі Христя Навроцька з'ясувала думки Митрополита у його посланнях "Як будувати рідну хату" з грудня 1941 р. і "Про єдність" і 1943 р. Олена Качала прочитала послання Патріярха Йосифа Сліпого з 1978 р., а Оксана Щурова перевела порівняння згаданих послань.

В грудні відбувся святочний полуденок з нагоди 25-річчя Відділу і з цієї нагоди Відділ зложив 500 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" і 500 дол. на Український Музей.

Завдяки невсипущій праці імпрезової референтури, яка здобуває фонди, улаштуючи щорічно великодній і різдвяний базари, Відділ має змогу жертвувати на цілі СУА.

Референтура суспільної опіки несе постійну допомогу "бабусям", потребуючим у Бразилії і Європі.

Господарська референтура, крім приготувань перекусок на ширші сходи, улаштувала обід і вечерю

для учасниць Конференції голів Окружних Управ і засідання Головної Управи.

У взаємному розумінні і співпраці пройшло 25 років зусиль 64-го Відділу.

Христя Навроцька
пресова референтка

71-ий Відділ СУА, Джерзі Ситі, Н. Дж.

(Хроніка від січня до грудня 1979 р.)

Загальні збори відділу відбулися 14-го січня, на яких вибрано головою Євгенію Рубчак. Відділ має 52 членки. У звітному році відбулося 5 ширших сходин і 3 засідання управи.

Відділ проводив свою працю в таких ділянках:

Організаційна референтка виготовила картотеку всіх членок, повідомляє про сходини та веде листу присутніх на сходинах. На жаль цього року не вдалось їй приєднати нових членок до Відділу.

Культурно-освітня й *імпрезова* референтка, приготувала програму на ширші сходини. В березні вшановано роковини Т. Шевченка, в травні влаштовано Свято Матері, в жовтні голова відчитала доповідь про Київ із показом світлин. В грудні висвітлено фільм із поїздки до св. Землі. В поїздки брали участь дві наші членки. При Відділі існує хор, який цього року брав участь у програмі "свяченого" нашої парафії, а голова Відділу приготувала і відчитала реферат про українські великодні звичаї. Хор також співає на шлюбних і в цей спосіб здобуває фонди на оплату стипендик в Бразилії.

Щорічні імпрези Відділу, які вже ввійшли в традицію нашої громади, це — передвеликодній базар та осіння забава, які проходять успішно морально і матеріально.

Цього року Відділ також включився у два етнічні фестивалі, які відбулися у Джерзі Ситі, а саме в червні фестиваль нашого міста, а в жовтні фестиваль стейту нью-Джерзі. Фестивалі пройшли з великим успіхом. Ми одержали подяку від губернатора нашого стейту.

Супільна опіка виспала 6 пачок до Бразилії з одягом і книжками з того 3 до св. Ольги, а 3 до св. Йосафата. Референтки відвідують хворих вдома і в шпиталі, а заступниця голови висипає карточки з побажаннями на різні okazji до всіх членок та різдвяні побажання до старших членок. Заступниця голови також збирає передплати на журнал "Наше Життя".

Господарська референтка приготує буфет на забаву, печиво на передвеликодній базар та гостить членок солодким і кавою на ширших сходинах. Вона має нагляд над усім майному Відділу.

Касирка Відділу збирає вкладки від членок, стоїть при касі на забаві і базарі та дбає про своєчасні обов'язкові вплати до Централі та Окружної Управи.

Голова Відділу відчитує всі обіжники з Централі й Окружної Управи на сходинах Відділу, репрезентує Відділ на сходинах Окружної Управи і місцевого Відділу УККА. Бере участь у всіх імпрезах Відділу та координує загальну працю Відділу з референтками. Секретарка Відділу веде книгу протоколів. Відділ брав участь у конференції преси

та зв'язків в Ірвінгтоні та бере участь у святкуваннях інших Відділів. Відділ має дві стипендик в Бразилії. Висипає листи і телеграми до президента Картера, конгресменів і сенаторів в справі наших в'язнів та подяки за їхнє звільнення. Виспано святочні картки до політв'язнів в Україні. Голова Відділу брала участь у засвіченні традиційної ялинки Окружної Управи присвяченої цього року українським жінкам-в'язням. Вона відклямувала вірш "На свят-вечір" Б. Лепкого. Розпродано льотерійні книжечки на Український Музей. Приєднано одного члена до Музею. Членки Відділу брали участь у "Дневі Союзянки" на "Союзівці". Виготовлено таблицю виховної референтури з нагоди Року Дитини. Відділ є членом Українського Музею, місцевого Відділу УККА та бере активну участь у житті громади. Голова перевела збірку на допомогу родини В. Мороза. Відділ виконав усі свої зобов'язання до Централі і Окружної Управи. Дописи про працю Відділу появлялися у "Свободі" і "Нашому Житті".

Євгенія Рубчак
голова (за пресову референтку)

82-ий Відділ СУА, Нью-Йорк, Н. Й.

(Хроніка за час від березня 1979 р. до грудня 1979 р.)

Відділ нараховує 42 членки. Голова Іванна Клим. Протягом звітного часу відбуто 6 ширших сходин і 7 засідань управи.

Культурно-освітня референтка Ірина Іванчишин дбала, щоб на сходинах, крім ділової частини, були також доповіді.

В березні на святкових сходинах в пам'ять Т. Шевченка редактор Володимир Барагура захопив присутніх глибоко-змістовною доповіддю на тему: "Джерела геніяльності і пророчости Тараса Шевченка". Програму доповнили деклямації Шевченкових творів: "Лічу в неволі...", "Розрита могила" і мело-деклямація "Заповіт".

В травні відбулося спільне "свячене" з мистецькою програмою. Членка Відділу Ольга Соневичка відчитала свій спомин "Ідемо додому". Відчитано оповідання бл. п. Ярослава Геруса (чоловіка нашої членки) "Писанка", висвітлено прозирки: "Писанки" і "Традиційне печиво" з поясненнями опрацьованими Любою Волинець.

10-го червня загостила до Відділу з доповіддю д-р Мирослава Мирошниченко, (яка недавно приїхала з України). Тема доповіді була: "Проблеми довголіття і профілактика захворювань".

При кінці місяця на запрошення "Форт Гаміптон" в Брукліні, Н. Й. до участі у виставці етнічних груп, голова І. Клим, як мистецька референтка Окружної Управи враз з референткою нашого Відділу О. Трачук, влаштували виставку народнього і прикладного мистецтва.

У вересні переведено збірку в сумі 445 дол. на родину В. Мороза. В жовтні, заступниця голови Ірина Крамарчук взяла участь у міжокружній Конференції пресових і зв'язкових референток, що відбулася в Ірвінгтоні Н. Дж. Докладний звіт з цієї Конференції подано на ширших сходинах Відділу.

В листопаді на сходинах Відділу обговорено книжку Лесі Лисак — Тивонюк п. з. "Стежка до дому". Цікаво

Юлія Дашко, членка 82-го Відділу США, відзначена з нагоди її 80-ліття

Julia Dashko — member of Branch 82.

реферували зміст і свої зауваги І. Іванчичин, Олена Лиско і І. Клим.

Виховна референтка Теодора Бриттан організувала 6-ий за чергою курс сальонових танків для молоді і лекції руханки для дорослих. Оба курси провадила Рома Прийма-Богачевська.

На "День Союзянки" членки зложили фанти, а культурно-освітня і виховна референтки зладили таблицю, яка у знімках представила працю тих двох референтур.

На спеціальну увагу заслуговує референтура суспільної опіки, яку очолює Марія Васьків. Завдяки придбанню грошам зі збірок і добровільних пожертв членок і громадянства вислано понад 40 пачок і дано грошові допомоги до Європи, Бразилії, Аргентини. Відділ удержує студента Духовної Семінарії в Бразилії і опікується хворою жінкою в Нью-Йорку. Одна членка Відділу удержує стипендиста в Бразилії. Вислано листи до Білого Дому з подякою за старання про звільнення В. Мороза і Ю. Вінса, лист до д-р М. Абенда з подякою за точні інформації на телебаченні про політичне становище України та українців під російським окупантом.

На заклик Українського Музею до громадянства про зголошення добровольців допоміжної праці Музеєві членка Відділу, Леонтина Гошовська відбуває дижури, а Ольга Трачук допомагає при влаштуванні виставок. За старанням голови І. Клим Український Музей одержав збірку вишивок (60) і писанок (200) виконання бл. п. Ірини Пизнюк.

Для придбання фондів старанням господарської референтури під дбайливим наглядом Софії Серафим влаштовано два рази продаж печива.

Відділ вповні вив'язався з усіх зобов'язань супроти Централі і Окружної Управи, Нью-Йорк.

Маючи на увазі добро своєї організації і Українського Музею Відділ зложив такі пожертви:

300.00 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя"

200.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя"

100.00 дол. на "Фонд 500"

500.00 дол. на Український Музей в Нью-Йорку

Відділ є меценатом, а 18 членок Відділу є членами УМ.

Відділ втішається кількома заслуженими членками-сеньйорками. Одною з них, якій належиться признання, є Юлія Дашко; недавно відзначено її 80-ліття. Не зважаючи на свій поважний вік, вона бере активну участь у праці Відділу. Ще за молодих літ, на рідних землях була головою Союзу Українок в Дрогобичі, заснувала дитячий садок, працювала в проводі Української Захоронки і Рідної Школи. Переживши втрату чоловіка у большевицькій тюрмі в 1969 р., Ю. Дашко переїхала до дітей в Нью-Йорку, де включилася в ряди США, є членом УМ, Клубу Сеньйорів, Самопомочі, українсько-американської Допомогової Організації.

З нагоди відзначення 80-ліття бажаємо Юлії Дашко кріпкого здоров'я і многих, многих літ!

Управа Відділу

83-Й ВІДДІЛ США, НЬЮ-ЙОРК, Н. Й.

(Хроніка за час від 1 січня до 31 грудня 1979 р.)

В 1979-му році Відділ очолювала Анна Рак. Відділ опікується світличкою, в якій у цьому році навчається 26 дітей.

В січні влаштовано для дітей Нью-Йорку та околиці "ялинку", в програмі якої були сценки "Свят-Вечір" та "Дарунки з України" і виступив хор "Молода Думка". Ці сценки повторено на парафіяльній просфорі церкви св. Юра та на Пластовому Апені за нагоди 22-го Січня.

В лютому спільно відвідано Український Музей та виставку "Оригіналів Самвидаву".

В березні відбулися ширші сходини Відділу з запрошеною прелегенткою Оленою Процюк, яка доповідала на тему "Жінка вчора, сьогодні і завтра".

В квітні в бібліотеці Донел уряджено показ писання писанок, разом з виступом молодих бандуристів. Під час Конференції — Нешенел Кансіл оф Вимен оф Юнайтед Стейтс в Нью-Йорку уряджено виставку "Маленькі наші руки" з експонатами, виконаними дітьми.

В червні — ширші сходини Відділу з доповіддю культурно-освітньої референтки Відділу Марти Ярош на тему правильного харчування.

У вересні — ляльковий театр Відділу під проводом Олі Гаєцької ставив сценку "Казка про Лелек і Павлика Мандрівника" на "Союзівці" та в Ньюарку.

У листопаді влаштовано традиційну "Гарбузову вечірку", яка була успішною, "ярмарок", на якому продавано головно стилеві наші прикраси на ялинку, іграшки для дітей та вишивані предмети. На ширші сходини запрошено Марту Скорупську, яка висвітлила прозорки і поділилася своїми враженнями з недавньої поїздки до Китаю.

У грудні відбулися загальні збори Відділу, на яких вибрано нову управу під проводом Надії Савчук.

Докінчення у наступному числі

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Ділимося сумною вісткою, що 26 січня 1980 р. відійшла у вічність довголітня членка 1-го Відділу СУА бл. п. **Олена Ясинецька-Волошин**. Покійна відзначалася незвичайно шляхетною та доброю вдачею.

Покійна народилася 18-го грудня 1882 р. в Тираві Сольній біля Сянока, в родині о. Кипріяна Ясинецького. Навчання музики, гри на фортепіяні завершила вона у Віденській Консерваторії. (15. IX. 1901 р. — 16. II. 1903 р.) одержуючи відзначаючи оцінку. Відтак почала вчити гри на фортепіяні в Музичному Інституті ім. Миколи Лисенка у Львові, де була однією з перших учительок (від лютого 1903 р.) Через довгі роки акомпанювала хоріві "Боян", якого диригентом був її муж д-р Михайло Волошин. Була теж визначною акомпаньоркою відомим співакам і скрипалям.

З початком Другої світової війни та мандрівки по чужині Олена Волошин дає лекції у Кракові, а відтак в переселених таборах. Прибувши до Америки О. Волошин прийняла фізичну працю, щоб здобути право на пенсію. Виконуючи цю працю не нарікала, що чітко відзеркалювало її вдачу. По деякому часі повертає до улюбленого звання, їздить на лекції

до своїх учениць працюючи до 84-го року життя. Олена Волошин остала вірною музиці до кінця і хоч здоров'я вже не дозволяло їй грати, то залюбки слухала музику та пильно слідувала за успіхами своїх учениць і раділа цими успіхами.

Бл. п. Олена Волошин була дуже жертвенною членкою 1-го Відділу. З великим сумом членки прощали свою довголітню членку, беручи участь у панахиді з прапором СУА, а під час похоронів у церкві тримала прапор Наталія Валько.

Замість квітів на могилу **бл. п. Олени Волошин** складають 20.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя".

Управа і членки 1-го Відділу.

Ділимося сумною вісткою, що 2-го лютого померла **Катерина Шипилява**, членка 49-го Відділу СУА ім. Ольги Басараб в Боффало, Н. Й.

Покійна народилася 1-го грудня 1900 року в середньо заможній родині в Жизномирі пов. Бучач в Галичині. В листопаді 1920 року одружилася зі Степаном Шипилявим, якому доля призначила незавидний фах сусільного робітника. Він був спів-основником і членом дирекції Повітового Союзу Кооператив. Його праця вимагала всецілої посвяти, великих зусиль, займала будні від ранку до ночі, а неділі і свята призначені були на виїзди в терен на збори, наради та полагоджування різних не раз спірних справ. Тому весь тягар виховання четверо дітей і ведення господарства був на плечах Покійної.

Під час пацифікації поліція важко побила її невинного в нічому чоловіка і ще двох членів дирекції Союзу Кооператив, їх привезено до хати покійної. Катря годувала їх, обходила і лікувала, хоч серце її краялося на вид цих невинних жертв польського безглуздя.

Крім родинних обов'язків, Покійна з гуртом своїх подруг організувала Секцію Господинь при Кружку Сільського Господаря в Жизномирі. Секція влаштовувала для жінок приступні доповіді, курси куховарства, плетива, шиття і крою.

З приходом большевиків в 1939 р. її чоловіка арештовано і К. Шипилява лишилася сама перед загрозою

вивозу, бо родини арештованих вивозили звичайно кілька місяців пізніше. Завдяки співчутті і зичливості довкілля, Катерина з дітьми врятувалася від першого вивозу, але дальше життя було нестерпне. День проживала вона з дітьми у своїй хаті, а на ніч розходилися в різні місця так, що в наглій потребі трудно було дітей відшукати.

Ці переживання вірно характеризує присвята в одній з праць її чоловіка С. Шипилявого ("Ми у світлі чисел Народного фонду УККА 1961") де написано:

— "Як жінці українського сусільного робітника, доля не щадила Тобі важких ударів, недостатку, переслідувань і небезпек.

— В скорботний час Ти осталася з дрібними дітьми сама, у своїй хаті нелегально жила, кожна погопоска, гудок авта, нічне світло, найменший шелест тривожили Тебе.

— Зберегти дітей і себе для дітей, їх прокормити, виховати — це була важка проблема. Без сліз, нарікань і докорів Ти все мужньо перенесла.

— Якщо впродовж нашого подружжя моє існування було для довкілля корисним, — Твоя це заслуга.

— На схилі віку цю відстань часу і все пережите споминаю і цю скромну працю Тобі моя, Дорога Катре, присвячую".

Це справді найбільше признание, якого може удостоїтися дружина від свого подруга і воно належно дісталось Катерині Шипилявій.

Добрий Господь всі її життєві терпіння винагородив добрими дітьми — двома доньками, двома синами, двома невістками і двома зятями, що шанують святощі батьків, вірні своїй Церкві, своему народові, що зберігають рідну мову і в такому дусі виховують своїх дітей.

Покійна тішилася своїми 8 внуками і одною правнучкою. Вона своїм чесним і примірним життям заслужила собі на це у Всевишнього.

А для нас, союзнок 49-го Відділу, Вона залишиться взором тихої, скромної, але духово сильної, на зовнішні обставини відпорної, повної своєрідної гідности — української Матері.

Ніля Стецьків
пресова референтка

НАШИМ МАЛЯТАМ

У НАМАЛЬОВАНОМУ СВІТІ

Перша нагорода в конкурсі з нагоди Року Дитини

Продовження

ГАННА ЧЕРІНЬ
ВІЛЬШАНКА

В РІДНІЙ ШКОЛІ

Рідну школу малювати дуже легко: дво-поверховий будинок, веселі вікна, розкриті двері, що гостинно запрошують до середини, і напис великими літерами:

РІДНА ШКОЛА

Але краще намалювати клясну кімнату, з усіми шкільними товаришами і з учителькою біля таблиці.

На першій лаві Андрійко посадив себе самого; а щоб усі розпізнали, що то саме він, задер чубчика вгору. Коло себе прималював свого вірного приятеля Марка, що його можна було впізнати по кирпатім

Рис. Ярка Козака

носі. За ними сиділи однаково вдягнені близнята — Люся й Ната.

В обох тоненькі біляві кіски з синіми стрічками. На третій лаві сиділи: Федь, котрого можна впізнати по довгим носі, і Павлик, що має дуже звичайне лице, але часто показує язика. Тож Андрійко й зобразив його з висунутим на добрий цаль язичищем. На решту кляси не вистачило паперу. Тоді Андрійко вернуся до першої лави й намалював перед нею таблицю, а коло неї їхню дуже гарну вчительку, з книжкою в руках.

Малюнок вийшов такий правдивий, що намальовані учні й учителька зворушилися і заговорили.

— Діти, тихо. Чи ви приготували домашнє завдання?

— Так! — закричали всі, крім Федя. Андрійко знав, що Федь учора був у кіні й не підготувався.

— Федю, прочитай відповідь на перше запитання, — викликала вчителька. Вона нахилилась до нижньої шухляди, щоб дістати клясний журнал. За цю мить Павлик підсунув Федеві свого зошита.

Дніпро, головна ріка України, впадає... в Карпатські гори прочитав Федь. Учні зареготали.

— Куди, куди? — перепитала вчителька.

— В Карпатські гори, — повторив Федь і глянув на Павлика.

— Ану, дай мені свій зошит, — підійшла вчителька. — Таж ти проминув рядок. "На заході лежать Карпатські гори", — отак у тебе написано. Що ж це ти, сам свого писання не вчитаєш? Стривай: це не твоє письмо, твої закарлючки я добре знаю. — І вчителька глянула на обгортку. Так і є: "Зошит для географії учня Павла Корецького".

Отак Федь отримав погану оцінку, а обидва приятелі — зауваження.

На перерві Павлик підійшов до Андрійка й побачив малюнок.

— А чого це ти мене з висолопленим язиком намалював?

— Бо ти його показуєш.

— Не весь час.

— Але досить часто. Навіть сьогодні на лекції.

— А ось тобі за такі картини! — і Павлик розмахнувся й добре б ударив Андрійка по носі, якби той вчасно не присів.

Андрійко глянув на свій малюнок і побачив, що все там на своїм місці, учні вчать, а вчителька їм читає. Павлик сидить із висунутим язиком. Андрійко зробив Павликів язик ще довшим.

ПАСІКА

Дідусь узяв Андрійка з собою в гості до свого приятеля, якого Андрійко називає дідусем Тарасом. Автобус скакає гоцьки, аж люди всередині підплигують, як у танці. Дорога йде горбами й крутиться то вправо, то вліво. Андрійко пробує малювати. Це нелегко: олівець дрижить і випадає з рук. Але все ж таки на папері починає вирисовуватися уявна пасіка. Ось ряд вуликів, що їх Андрійко розфарбував у всі кольори веселки.

— Чого це вони такі строкаті? — зауважує дідусь. — Таких вуликів бджоли полякаються!

— Навпаки, — не згоджується Андрійко. — Їм буде дуже весело, й вони будуть із радощів танцювати. Отак, мах-мах крилечками! Андрійко намалював багато-багато бджіл, цілий рій. Одні влітають у вулик, щоб покласти в комірочки мед, а другі вилітають на розшук пахучих квітів.

Автобус зупинився, дідусь сказав "Приїхали". Вони пішли степовою дорогою й за якийсь час увійшли в Андрійків малюнок — на пасіку діда Тараса.

— Отакої! — здивувався дід Тарас. — Чого ж ви не задзвонили? Я б виїхав по вас автом.

— А ми хотіли пішки: це добре для здоров'я. З хати вийшла бабуся Христя, дуже гарна й зовсім молода; вона не вміла ходити, а тільки бігала — була дуже проворна.

— Ой, гості в хаті, а в мене ще обід не готовий! Але зараз-зараз буде!

Господар повів гостей на пасіку. Там бджоли гули, як музики, і все пахло солодко-пресолодко. З дерев падали стиглі яблука й груші, і на них бджоли сиділи цілими громадками, наче купки родзинок.

— З цього також буде мед, та ще який! — сказав дід Тарас. Андрійко підняв золоту, аж прозору, грушку і з насолодою вгризся в неї. Дивно, як смакує овоч із дерева — набагато краще, ніж із крамниці.

— А чого бджоли танцюють? — поцікавився хлопець.

— Це їхня мова, Андрійку: вони показують тим, що не знають, дорогу до найкращих квітів. Потанцюють та й полетять, бо звикли цілий день працювати. Але не всі літають по мед: деякі годують бджолині лялечки, з котрих народжуються нові бджоли, інші ліплять комірочки або чистять їх. Бджоли дуже люблять порядок.

— І моя бабуся теж, — вставив Андрійко.

— А господиня в них — бджолина матка, — продовжував дід Тарас. — Усі її слухають і шанують. Ну, як тобі подобається бджолине життя?

— А невже ж вони ніколи не спочивають і не

Рис. Ярка Козака

бавляться?

— Я їх на тім ніколи не зловив, — засміявся дідусь Тарас.

— Ну, то я не хотів би бути бджолою. Я люблю бавитись!

Увечорі всі пили липовий чай із пухким хлібом і медом. Під вікном гули хрущі. Андрійко глянув на свій малюнок і в куточку прималював одну бджолу, що лягла на листочок і вкрилась пелюстком. Андрійко вирішив, що після цілоденної праці вона заслуговує на відпочинок.

СПРОСТУВАННЯ

В "Нашому Житті" за лютий 1980 р. трапилася помилка, на цей раз не в складанні тексту, а в процесі помножування (друкування) у комп. Фотопрінт. Це вже зовсім модерний "чортик", діло машини. На ст. 2 внизу світлина посмертної виставки Алли Горської обернена так, що це, що з лівої сторони, має бути на правій.

На ст. 34 "Нашим малцям" бракує прізвища авторки **Ганни Черінь** нагородженого на конкурсі оповідання "У намальованому світі". Це незрозуміле бо ми умістили підпис, а його не видрукували. Просимо вибачити .

Редакція "Нашого Життя"

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Дам'яна Захарченка** чоловіка нашої членки Розини Захарченко, складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Управа та членки 64-го Відділу СУА
Нью Йорк, Н. Й.

Замість квітів на могилу **бл. п. Юлії Чорної**, матері довголітньої членки 43 Відділу Анни Олійник, складаємо 10.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя".

43-й Відділ СУА
Філядельфія

Замість квітів на могилу **бл. п. директора Івана Поритка**, мужа членки 43-го Відділу СУА Оксани Поритко, складаємо 10 дол. на Запасний Фонд журналу "Наше Життя".

43-й Відділ СУА
Філядельфія

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. проф. Теодора Цара**, чоловіка бувшої голови Окружної Управи Нью Джерзі, а теперішньої імпрезової референтки, складаємо 81.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Дорогій пані Олі і Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття.

В тому: 25.00 дол. Оксана Кузьмак

по 10.00 дол.: Ліда Гладка, Іванна Лисинецька, Ольга Муссаковська.

6.00 дол. Дора Рак

по 5.00 дол. Ірена Чайківська, Олеся Порохняк, Олена Площанська, Надя Іванчук.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. проф. Дем'яна Горняткевича**, мужа нашої членки п. Дарії, складаємо 15.00 дол. на Запасний Фонд "Нашого Життя"

89-й Відділ СУА в Кергонксон, Н. Й.

Замість квітів на могилу **бл. п. Антона Гринчишина**, батька нашої членки Стефанії Телеги складаємо 37.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" із висловами щирого співчуття.

Членки 47-го Відділу СУА

Замість квітів на могилу **бл. п. Катерини з Винників Шипилявої** на Запасний Фонд "Нашого Життя" зложили 225.00 дол.

50.00 дол. Володимира Русинко.

30.00 дол. д-р Юліян і Мирослава Павлишин.

20.00 дол. Анна Макух.

по 15.00 до.: "Степові Комашки" 52 гніздо — Вашингтон, Ірена Дорошак,

по 10.00 дол.: Оксана Бережницька, Марія Горбачук, Теодозія Депутат, Роксоляна і Григор Пікаси, Наталія Фіглюс, Тетяна Душенко;

по 5.00 дол.: проф. Осип Залеський, Оріся Перейма, Оксана Салдит, Марія Паньків, Ярослава Борачок, Ніля Стецьків, Ева Ковтало.

Замість квітів на могилу **св. п. Зиновія** брата нашої співпрацівниці Омеляни Рогожої, який помер в Україні, складаємо 30.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Дорогій Мілі висловлюємо наше щире співчуття

Марія Барагура, Марта Данилюк, Надія Данилюк, Наталка Дума, Ірина Комар, Уляна Любович.

В світлу пам'ять моєї шкільної товаришки і приятельки **бл. п. Галини Дидик** довголітнього в'язня тюрем і концентраційних таборів, яка дня 23 грудня 1979 р. в Україні в Христинівці відійшла на вічну свободу, складаю 20.00 дол. на Фонд П'ятсот і 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Емілія Чуловська Боб'як
членка 56-го Відділу СУА, Дітройт, Міч.

В пам'ять моєї дорогої стриччої сестри **бл. п. Ірени Олексин Фединишин**, членки Союзу Українок в Ньюарку складаю 70.00 дол. на сироти в Інституті св. Ольги у Прудентополі, Бразилія, 15.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Марія Грабець з родиною

В пам'ять **Марії Микитюк**, мами Дарці Валюх, складаю 15.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Ірина Бородайко з родиною
Клівленд, Огайо

В пам'ять **інж. Миколи Яримовича** складаю 15.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Ірина Бородайко з родиною
Клівленд, Огайо

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Олександри Сенюти** складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Анна Д. Ратич

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Теодора Цара** складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Дружині висловлюємо співчуття.

Галина і Ростислав Ратич

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ольги Турко**, сестри мого покійного чоловіка, яка померла у Німеччині 19-го січня 1980 р. складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя"

Марія Турко з родиною

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Д. Захарченка** складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

І. А. Врублевські

Замість квітів на могилу **бл. п. д-р Р. Васишин** складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а опечаленій родині покійного складаємо глибоке співчуття

Микола і Сальвіна Іваницькі

За мість квітів на могилу **бл. п. Софії Волчук** складаю 10.00 дол. на стипендійний Фонд

Надія Гадзевич

В світлу пам'ять **Марії Григорців**, почесної членки 102-го Відділу СУА в Манстер, Індіана, та матері голови цього Відділу Іванки Головатаї, жертвуємо на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 10.00 дол. та на українські сироти в Бразилії 10.00 дол.

Анна і Омелян Броварі

Замість квітів на свіжу могилу **сл. п. Дам'яна Захарченка** складаємо 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а опечаленій дружині і родині покійного складаємо наше глибоке співчуття.

Поля і Володимир Книш

Замість квітів на свіжу могилу дорогої товаришки з гімназії УПТ у Львові **бл. п. Марії Теодорович з дому Сало**, яка по довгій і тяжкій недужі упокоїлася 28 січня 1980 р. складаю 20.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Ірина Керод

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити неввічливих і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10 — 1 і по полудні від 3 — 6. В інших годинах за домовленням: тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533-4646. Адреса: 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

Докінчення дарунки для УМ

Мирослава Савчак, Асторія, Н. Й. вишита мала серветка з 1955 р. космацький взір і серветка з 1937 р. (82-ий Відділ СУА).

Стефанія Фур, через Ольгу Трачук: вишиту наволочку на подушку, вишиту яворівським стібом скатерть з 1935 р., льняну сорочку вишиту яворівським стібом з 1927 р.

Фірма "Арка", Нью Йорк, Н. Й. — українська машинка до писання.

Іванна Рожанковська, Нью Йорк, Н. Й. — 4 вишиті серветки, (Кооператива Українського Народнього Мистецтва у Львові, 1939 р.)

Любов Марґоліна-Гансен, Вашингтон, Д. С. — народню сорочку.

Ірина Кушнір, Філядельфія, Пенн. — коралі.

Ірина Левицька, Елізабет, Н. Дж. — рушник.

Мирослава Мирошніченко, Нью Йорк, Н. Й. — киптар.

Іван Пиндус, Сиракузи, Н. Й. — дві сорочки.

Щира подяка
Марія Шуст

ДАРУНКИ ДО КРАМНИЧКИ:

Дарія Балазюк, Бетлегем, Пенн. — 10 закладок, 1 вишита серветка і 1 вишита торбинка на хустинки до носа.

Микола Васильків, Норт Голлівуд, Кал. — підставка з металю на писанки.

Евфрозина Дітель, Бруклін, Н. Й. — 2 фартушки і 2 малі серветки.

КАЛЕНДАРЕЦЬ СУА

ТРАВЕНЬ 3-го Бенкет з приводу 15-ліття
10-го Поїздка до театру в Покіпсі.

89-ий Відд.
Кергонксон
89-ий Відд.
Кергонксон

**ЗВІДОМЛЕННЯ З ЗАГАЛЬНИХ
ЗБОРІВ З ТЕХНІЧНИХ ПРИЧИН
ПОМІСТИМО В НАСТУПНОМУ
ЧИСЛІ.**

"OUR LIFE" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined — by Ukrainian National Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., N.Y., N.Y. 10003

Передплата в США: річна ... 11.00 дол., піврічна... 6.00 дол., Поодинокое число 1.15 \$ в Канаді: 11.00 ам. дол. або 12.00 кан. дол. Річна передплата: в Англії ... 4 ф. ст., в Австралії... 7 дол. А., у Франції... 35 фр., в Німеччині 20 н. м., в Бельгії... 250 б. фр. Інші країни гляди обкл. ст. 3.

Subscription in the United States of America: 11.00 per year, half year 6.00: single copy \$1.15. in Canada: 11.00 U. S. \$ or 12.00 Can. \$

Subscription per year: in England... 4 Pound Sterling; in Australia — 7 Austr. \$; in France... 35 Fr.; in Germany 20 DV. in Belgium... 250 B. Frs. Other foreign countries see cover page... 3

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional
mailing offices" Return to "Our Life" Magazine, (USPS 414-660)
108 Second Ave. New York, N. Y. 10003
RETURN POSTAGE GUARANTEED

*Взір з волинського рушника зі збірки Ірини Кашубинської. Рисувала Ольга Трачук
Design of an embroidered towel from Volyn. From the collection of Irena Kashubynska.*